

Budapest Magyar Nemzeti Muzem

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Podjenja 3. szám. (Wagner p
 197. éjfel 488. Sürgőnycim:

NOVISAD, 1925 DECEMBER 13.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fe
 évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szá
 ára hetköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Családi dráma öt áldozattal -- A demokraták és a nemzeti kisebbségek -- Magyarországon megmarad a numerusz klauzusz

Öt esztendő

Öt év... Talán nem is volna fontos megemlékezni róla, ha nem 1920 és 1925 közötti öt esztendőről volna szó. Békés, nyugodt, szürke, eseménytelen öt esztendő úgy elszalad felettünk, hogy távozását csak a fejünkön sűrűsödő ősz szálak és az arcunkon szaporodó ráncok juttatják eszünkbe. Ez az elmúlt öt év azonban ott él bennünk soha el nem múló emlékekkel, beégette magát idegeinkbe, szívéinkbe, lelkünkbe, hogy soha meg ne feledkezzünk róla. A bácskai, bánági, szlavóniai és muramelléki magyar nép életében ez az elmúlt öt esztendő a keserű megpróbáltatások egész sorozata volt.

Öt esztendővel ezelőtt jelentek meg először a Délbácska példányai az uccán. Szomorú magyar életünk egén sötét felhők zárták el előttünk a világosságot, senol semmi derű, semmi reménykeltő pont, végzetes kétségbeesés környékezett bennünket, a jövő bizonytalansága pedig veszedelmes kérdőjelként meredt előttünk. És ebben a sivar reménytelenségben indult utnak a Délbácska, hogy a már magaelhagyott magyar népet visszaadja önmagának, hogy élő figyelmeztető legyen azok számára, akik már azt hitték, hogy az SHS. királyságba szakadt félmillió magyar halott. Ez az öt esztendő a Délbácska számára is a megpróbáltatások nehéz öt éve volt. Hiszen, mikor megindultunk sokan voltak azok, akik még azt is bünyünkül rótták fel, hogy magyarul mertünk megszólalni. Megindult ellenünk a harc, hol nyíltan, hol titkon, s ez még ma sem űlt el. Mindenáron el akartak halgattatni; hamis vádat kovácsoltak, hogy munkatársainkat börtönre juttassák és így némsíták el a magyar élet megnyilatkozóját, a Délbácskát. A hamis vád azonban összeomlott, és ellenségeink kénytelenek voltak belátni, hogy így nem semmisíthetnek meg bennünket. Jöttek hát az erősebb érvek, a bomba és rendszeres támadás és a Délbácska túlélte mindezt, amint túlélte a legutóbbi sebet is, amelyet Császár Géza kiutasításával mértek reánk.

Nehéz harcokat, súlyos küzdelmeket kellett megvívnia a Délbácskának, de állta mindvégig, és állni fogja ameddig teljesíteni fogja kötelességét a magyar nép iránt. Visszatekintve az elmúlt öt évre elégtétellel állapítjuk meg, hogy munkánk nem volt hiábavaló, a magyar öntudat ma már olyan erős, hogy azt semmi felelős vagy felelőtlen támadás nem ingathatja meg. Bácska és Bánát rónaságain a szlavon dombokon és a Mura mellékén élő félmilliónyi magyar megint tudatára ébredt nemzeti mivoltának. Mi azonban nem elégedhetünk meg az eddigi munkával, folytatnunk kell azt, mert még nagy feladatok előtt állunk.

Ez alatt az öt év alatt magyar életünk eleni folytonos támadásokat kellett kivédenünk, sajnos a hatalom erősebb volt igazunknál és lépten-nyomon szorította vissza magyar népünket a jog és igazság által biztosított vonalról. Iskoláink egymás után estek l az egyenlőtlen harcban, a munkalehetőségeitől megfosztott és a földbirtokreformból kirekesztett földmiveseink

vándorbottal a kezükben, koldustarisznyával az oldalukon igyekeztek maguknak új hazát keresni a tengerentúli pokolban; a magyar szót sok helyen már hallani sem szabad és úgy lehet, most, hogy már csak gondolatunk a magunké.

Nem tudjuk mikor fognak illetékes helyen végre arra a belátásra jutni, hogy az eddigi politika nemcsak a magyarságnak árt, hanem

az országnak is. Mi teljesítjük feladatainkat akkor is, ha szavunkat csak a magyarok értik meg. A Délbácska minden számával, minden sorával és betűjével azért küzd, hogy az SHS királyság magyar népe jogainak teljességébe jusson. És ha a magyarság úgy áll a Délbácska mellé, amint ez áll a magyarság mellett, akkor a pokol minden ördöge sem tud erőt venni rajtunk.

A királyi pár Zágrebba utazik

Öfelsége a születésnapját Zágrebban fogja megünnepelni — Nagy előkészületek a királyi pár ünnepies fogadtatására

A mai napon ünnepli Öfelsége Aleksander király szlavóját, amelyet Beogradban, családi körben fog megülni. Születésnapját ellenben Zágrebban óhajítja megünnepelni a király s ezért a királyi pár hétfőn Zágrebba utazik. Szerdán, december 16-án a királyi pár tiszteletére a zagrebi Nemzeti Színházban diszlocadást tartanak, kizárólag horvát műsorral. Csütörtökön, a király születésnapján, fényes katonai díszszemlét tartanak; este pedig a királyi pár résztvesz a tisztikar bálján, amelyet a Zeneakadémia nagytermében fognak megtartani.

A királyi pár fogadtatására nagyszabású előkészületek történnek. Már napokkal ezelőtt érkezett Párisból egy többszobás fényes butorberendezés, amellyel a volt báni palotát fogják berendezni. A királyi pár már az ujonnan berendezett báni palotában fog lakni. A felsége-

ket utjukon Radics István közoktatásügyi miniszter, Nincsicz külügyminiszter és Nikics dr. erdőügyi miniszter fogják elkísérni. Radics István aki ezidőszerint Mariborban tartózkodik, szerdán már Zágrebba érkezik és résztvesz a Nemzeti Színház diszlocadásán. A király ígéretet tett Radics Istvánnak, hogy zagrebi tartózkodása alatt Radics társaságában meglátogatta a Zágrebhoz közeleső horvát falvakat is, ahol már nagy előkészületek folynak a király fogadtatására.

Pavle herceg Zágrebba költözik.

Mint értesülünk, a napokban végleges megállapodás történt Beogradban arra nézve, hogy Pavle herceg és Olga hercegnő állandó tartózkodásra Zágrebba költözködjének. A fenségek már január hó közepén érkeznek Zágrebba.

A dobrovoljácok a magyaroknak adják bérbe földjeiket

Rádics Pavle agrárreform miniszter ezt bünyükül rója fel

Beogradból jelentik: A szkupstina tegnapi ülése délelőtt féltiz óraker kezdődött. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elfogadták a prágai követé kinevezett Nésics Lyuba radikális képviselő lemondását, a helyébe került Umicsevics Sztóján független demokrata mandátumát pedig igazolták Umicsevics azonnal le is tette az esküt.

Vuletics Szávó montenegrói föderalista a novipazari árvizkárosultak segélyezési ügyében terjesztett elő javaslatot, amit a parlament a pénzügyi bizottságnak ad ki.

— Alvásra, szólt közbe Behmen.

Több kérvényt, a kérvény és panasz bizottsághoz tettek át.

— Temetésre, szólt ismét közbe Behmen.

Rádics Pavle földbirtokreform miniszter válaszolt ezután Kokanovics Cseda interpellációjára, amit a dobrovoljácok földjének elvétele ügyében intézett hozzá. Rádics Pavle szerint igen sok dobrovoljác nem művelte meg földjét, hanem bérbeadta. Különösen a Vojvodinában divott ez, ahol a

volt a háboruban, tehát nagyon óvatosan kell eljárni.

Kokanovics Cseda nem vette tudomásul a választ és kifogásolta, hogy nem adnak gazdasági felszerelést is a dobrovoljácoknak.

Rádics Pavle: Mi csak földet adhatunk.

Pribicsevics: Talán földet egyenek?

Rádics: Miért nem adott Ön felszerelést, mig miniszter volt?

Pribicsevics: Nem voltam földbirtokreform miniszter.

Uzunovics Nikola középítészeti miniszter közli Zsulyevics Alekszával, hogy a Beograd-aleksziváci országot építését rövidesen megkezdik.

A postatakarékpénztár és csekkhivatalról szóló törvény módosítását Zserjav, Kremzar és Superina felszólalása után a többség elfogadta. Az ülés éjjel véget ért. Legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 10 óraker lesz, amikor Lukinics Edo ügyét kezdik tárgyalni.

Veszélyben volt a radikális párt egysége.

A radikális párt tegnap délután viharos ülést tartott. A hajózási szindikátus ügye volt napirendre tűzve. Mielőtt megkezdték volna a tárgyalást, Zsivkovics Ljuba elnök felolvasta

magyaroknak adták bérbe a földet a dobrovoljácok. Ezt nem lehetett megengedni és ezért vették el földjüket. Különben is most sokkal több dobrovoljác van, mint

Pasics Nikola miniszterelnök levelét, amelyben kéri a pártot, hogy a hajózási szindikátussal szóló vitát halasszák el addigra, amíg ő felépül és résztvehet a párt ülésein. Pasics azért látta szükségesnek a hajózási szindikátusról szóló vita elhalasztását, mert a kérdésben olyan éles ellentétek voltak a radikális képviselők között, hogy pártszakadástól lehetett tartani Pasics levelében megígérte, hogy részt fog venni a radikális párt következő ülésén.

Az ülésen foglalkoztak a Zsvkovic és Hranicevic közötti összetűzéssel, amelynek elsimítására egy három tagú bizottságot küldtek ki. A tárgyalás eredményeképp kölcsönös bocsánatkéréssel az ügyet befejezték.

Koszics Vlajko vonta kérdőre ezután Zsvkovic Ljubát, mert a radikális otthonra gyűjtött pénz kezelésével nincs megelégedve.

Zsvkovic válasza után a párt bizalmat szavazott az elnöknek és ezzel az ülés véget ért.

Moszkvai ügyökhöz Szlovénzkóban

Pozsonyból jelentik: Moszkvai ügyökhöz és megbízottak sorra járják a szlovénzkói falvakat és ipartelepeket és összeírják mindazokat, akik a kommunista eszmékkel rokonszenveznek. Az összeírtak neveit lajstromokba sorolják és nyilvántartják, hogy tudják kire számíthatnak esetleges kommunista megmozdulás esetén. Már egészen nyíltan folytatják üzemüket és a kommunisták parlamenti frakciójának tagja a mozgalom vezetőivel együtt Moszkvába utazik, hogy jelentést tegyen az eddigi eredményekről és újabb utasításokat kérjen.

Sztrichnint adott vendégei italába

Koizsváriról jelentik: A székelyudvarhelyi törvényszék ma vonta felelőségre Mogosan volt csendőrmestert abesfalvi kocsmáros, akit az ügyészség azzal vádoit, hogy vendégei italába kevert sztrichninnel megmérgezte Deák András abesfalvi székely gazdát, aki mérgezés következtében meghalt. Mogosan elfogatásakor a csendőrségen bevallotta, hogy a gazdát csakugyan ő mérgezte meg és elmondta, hogy a gazda megöletéséért annak a fia harmincöt ezer lejt ígért neki. A főtárgyaláson mindkét vádlott visszavonta előző vallomását és tagadta azt, hogy a gazda meggyilkolásában szerepe volt. A bíróság mindkettőt bűnsnek mondotta ki szándékos emberölés büntetésében és ezért Mogosant és a fiatal Deákot életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte. Az elítéltek fellebeztek.

Az olasz munkástörvény

Róma, dec. 12. Mussolini a kormány elé benyújtotta munkástörvény javaslatát, amelyet a következő beszéddel indokolt meg: A fascista szindikalizmusnak nincs szándékában a tulajdonjogot megtámadni, míg a vörös szakszervezetek célja éppen ebben keresendő, minthogy ezek a szakszervezetek a béremelésért folytatott küzdelmet helyezik előtérbe. Az egyes csoportok létfenntartását akarja a fascista szindikalizmus megkönnyíteni és semmi más szándéka nincs. Beszédének további folyamán kiemelte a döntőbírói eljárás fontosságát. Mindenütt arról van szó, hogy a sztrájkok számát csökkentésük és azokat oly módon szabályozzák, hogy a javak pusztulását elkerüljék. Az olasz nemzet az én nézetem szerint — mondotta Mussolini — állandó hadiállapotban áll. Az elkövetkező tíz év végérvényesen dönteni fog Olaszország sorsa felett, mert Olaszországnak a létért való küzdelme egyre nagyobb méreteket fog ölteni és ez a körülmény nem engedi meg Olaszországnak, hogy energiáját elpazarolja.

Kisereleje meg szerencsésjét és vásároljon sorsjegyet Novisad legnagyobb elárúsítójánál. **Minden második sorsjegy nyer** és így a nyereséi esélyek az eddiginél is nagyobbak

Lustig Lajos, váltóüzlet Novisad, Kralja Aleksandra 13.

A demokrata párt programjában követeli a nemzeti kisebbségek egyenjogúsítását

A Davidovics Ljuba vezetése alatt álló demokrata párt tegnap és ma tartja meg országos kongresszusát Beogradban. A kongresszus a kisebbségeket is érdekli, amennyiben Popovics Milan javaslatot terjesztett elő, hogy a párt hivatalos programjába is vegye fel a kisebbségek védelmének kérdését. Popovics javaslata szerint a program II. szakaszának 8 bekezdése következőképp szól:

„A demokrata párt azon a véleményen van, hogy a demokratikus szabadságok sorozatában a nemzeti kisebbségekkel az egész országban egyenlő elemi polgári, szociális és

közgazdasági jogaik vannak és ezen feifogásának eredményeképpen, az államban levő összes energiák szabad kulturális, vallási és közgazdasági fejlődése érdekében, határozottan állást foglal amellett, hogy az Alkotmányban biztosított összes politikai és polgári jogokat, mindenkivel szemben és minden időben mindig a haladó demokrácia szellemében fogja alkalmazni az összes állampolgáraink felett egyenlően és igazságosan“.

Miután a demokrata párt főbizottsága már magáévá tette a kisebbségekre vonatkozó szakaszt, azt a kongresszus is elfogadja.

Megmarad a numerusz klauzusz Magyarországon

Genfből jelentik: Nagy érdeklődés mellett került újra napirendre a népszövetség tanácsa előtt a magyarországi numerusz klauzusz ügye. Mellon Franco braziliai delegátus hatalmas expozét terjesztett elő.

Ismerteti a magyar kormány által 1920-ban meghozott huszonötödik törvénycíkket, amely a háboru elvesztése következtében beállott nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel átmeneti érvénnyel, de minden fajú és nemzetiségű állampolgárra egyenlő hatállyal a főiskolai hallgatók számát megállapított mér-

tékben korlátozza.

Tekintettel a magyar kormány képviselője által részletesen kifejtett indoklásra és a szociális állapotoknak Magyarországon a háboru utáni jelenlegi nehéz helyzetére a maga részéről azt indítványozza, hogy a tanács a jogi kérdést ne vesse fel és ezidő szerint tartózkodjék annak mindennemű aktív elbírálásától. A tanács a javaslatot egyhangúlag elfogadta s ezzel a magyarországi numerusz klauzusz ügye lekerült a népszövetségi tanács napirendjéről.

Egy nyugalmazott csendőrszázados borzalmas családirtása Budapesten

Borzalmas és minden ízében megrendítő családi drámáról ad hirt budapesti tudósítónk. Hajdu Gyula nyugalmazott csendőrszázados szombaton a kora reggeli órákban feleségével történt közös megegyezés után revolverlövéssekkel súlyosan megsebesítette három gyermekét, azután nyakán és karján felvágta az ereit, felesége pedig ugyanakkor leugrott harmadik emeleten lévő lakásuk ablakából az utcára.

Tizenötéven át a hadsereg egyik legkiválóbb tisztje volt Hajdu Gyula. Tizenöt évi szolgálat után nyugalomba vonult, de a háboru kitörése alkalmával önként jelentkezett és a harctéren szerzett számos kitüntetéssel a melletlen fejezte be a háborút. Az orosz harctéren súlyos sebet kapott, amely hosszantartó gyógyulásával az ötvenéves ember kedélyét erősen megviselte. A háboru követő nehéz gazdasági helyzet a nyugalmazott katonatiszt öttagu családját is nehéz megpróbáltatások elé állította. Eleinte a városnál vállalt állást Hajdu Gyula, majd a családjával folytatott tanácskozás után elhatározta, hogy bérbeveszi a Nádor utca 28 szám alatt lévő éttermi helyiséget. Tőzsde étterem elnevezése alatt nyitotta meg a helyiséget, amely azonban a tőzsdei konjunktura hanyatlása miatt nem váltotta be a hozzáfűzött anyagi természetű várakozásokat. A család vagyonszáma teljesen felőrldött úgy, hogy Hajdu végső szükségében kénytelen volt az étterem főpincére által óvadékképpen letétbe helyezett tizenötmillió koronát is igénybevenni, a főpincer óvadéksikkasztásáért büntető feljelentést tett a nyugalmazott százados ellen. Szombat délelőtt kellett volna a tizenötmilliót visszafizetni, hogy a főpincer a feljelentést visszavonja. Minden igyekezet eredménytelen maradt. Hajdu az összeget nem tudta előteremteni.

A péntekről szombatra virradó éjjel azután Hajdu Gyula közölte feleségével, hogy a reá és családjára váró erkölcsi csapást elviselni nem tudja és inkább a halált választja. Az asszony beleegyezett férjének végzetes elhatározásába és a házaspár hozzáállott a búcsulevelek megírásához. Öt levelet hagytak hátra, amelyben részletesen megríják szomorú sorsuk tragikus fordulatát. A levelekben azt is megemlítik, hogy gyermekeiket azért ölik meg, hogy szivtelen emberek könyörtelenségétől megvédjék őket.

Az őrszemes rendőr, aki az utca kövezetén halálra roncolt asszonyt megtalálta, felrohant a százados harmadik emeleti lakásába,

ahol az egyik szobában megnyitott erekkel hörgöve megtalálta Hajdu Gyulát, a mellette lévő szobában átlőtt koponyával a tizenöt éves Katót, a nyolcéves Jucit és az ötéves Bandit, a házaspár ártatlan gyermekeit. A rendőri bizottság néhány perc alatt a helyszínre érkezett. Alig hogy hozzákezdtek a vizsgálat megejtéséhez, a lépcsőkön egy szinte önkívületi állapotban jajveszékelt ember rohant fel a szobába. Vadul félrelökte a rendőrség embereit s kezében pénzcsomót szorongatva zokogva borult a haláltusáját vívó századosra:

„Ezért történt minden. Egy félórát késtem.“

Kezében ötmillió korona készpénzt és tízmillió koronás váltót szorongatott a szinte örvöngő dr. Jobbágy Lajos, a százados ügyvédje, aki félórát késett a pénzzel, amely Hajdu Gyulát és családját megmenthette volna az életnek. Remegve bontotta fel a századosnak nevére hátrahagyott búcsulevét, amelyben néhány rövid mondat állott csupán.

Hiába vártam nem jött, bocsásson meg alkalmatlankodásomért, köszönöm a jóságát én, más megoldást választottam.

Hajdu Gyulát a Rókus-kórházba szállították, ahol Hülli professzor azonnal műtétet végzett rajta. Ez már nem segített és Hajdu a nagy vérvesztés következtében meghalt.

Nem messze apja hallottas szobájától hörgöve, haldokolva készül szülője után a kórház három legsúlyosabb fiatal sebesültje, a tizenöt éves Hajdu Kaió, a nyolcéves Juci és az ötéves Bandi.

Plén sparherdek, dobkályhák
nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít
CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS
Novisad, Željeznička ul. 38.

„ZAGORČIJA“
Általános Biztosító Társaság Fiókgazgatósága
NOVISAD, ZRINYI PÉTER U. 36.
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást — Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek — Helyi képviselőket keres

KISEBBSÉGEK

Az erdélyi magyarság harca iskolaiért. Megemlékeztünk már arról, hogy a román kormány megváltoztatta iskolatörvényeinek eredeti szövegét, még pedig a népszövetség felszólítására. A román kormány a erdélyi Magyar Párt vezetőivel is tárgyalt és erről a tárgyalásról Gyárfás Elemér a Magyar Párt alelnöke a következő nyilatkozatot tette:

— A magánoktatási törvényjavaslaton eddig eszközölt módosítások, sajnos, egyáltalán nem tekinthetők még a kisebbségi álláspont győzelmének. A javaslat ebben a formájában is igen igen messze van attól, hogy mindenkit kielégítsen. Annál kevésbé elégíthet ki minket, akik a hitvallásos elvi oktatás allunk s úgy ítéljük, hogy az oktatás és nevelés a társadalom kezében van legjobb helyen és az államnak a kérdésben csak irányító és támogató szerepe lehet. Külföldi példák is mutatják, hogy az állami befolyástól független, szabad társadalmi közösségek s ezek sorában főként az egyházak sokkal megfelelőbben, intenzívebben és eredményesebben tudják az oktatás és nevelés problémáját megoldani, mint az államhatalom az ő bürokratikus és sokban erőszakos eszközeivel.

— Nem beszélhetünk győzelemről s még csak el sem könyvelhetjük az elért eredményeket, mert hiszen az ismertett módosításokat egyelőre csupán a miniszter s a képviselőházi előadó koncedálták s ezek is csak részben. E módosításokat a parlamentnek is el kell fogadnia, a királynak szentesítenie kell s azután ezek szellemében ki kell adatnia a végrehajtási utasításnak is, hogy legalább ezek a kérdések nyugvópontra jussanak.

— Minden paragrafmódosításnál lényegesebb és fontosabb azonban az, hogy a kormány tagjai s különösen a közoktatásügyi miniszter válasszák be határozott ígéretüket és a felekezeti iskolák részére a legrövidebb idő alatt utalják ki a megfelelő államsegélyt. Minden illetékes tényező s maga a közoktatásügyi miniszter is fenntartás nélkül elismerte a tárgyalások folyamán, hogy a felekezeti iskolákat az államsegély feltétel nélkül megilleti. Meggyőződésem szerint egyedül az államsegély kiutalása dokumentálná minden paragrafusnál meggyőzőbben egy a külföld, mint az érdekelt népkisebbségek előtt a kulturpolitikai irányzat teljes megváltozását s egyedül ez a tény volna alkalmas arra, hogy az alárendelt tanügyi közegekkel is megértesse a kurzusváltozást s őket a további botor és kicsinyeskedő zaklatásoktól visszatartsa.

— A tárgyalások során épen ezért az államsegély kérdése helyezettük a legnagyobb súlyt s indokoltnak látnám, ha a sajtó és a közvélemény is elsősorban ezt a szempontot igyekeznék előtérbe helyezni.

— Ambár, mint mondtam, elért eredményekről vagy pláne győzelemről még egyáltalában nem lehet szó, mégis különböző megnyilatkozásokkal szemben a tények közvetlen ismerete alapján le kell szögeznen azt, hogy a helyzetnek azt a le nem kicsinyelhető megjavulását, amit a koncedált módosítások jelentenek, nagy hiba volna egyetlen tényező közreműködésének vagy érdemének tekinteni.

(—) **A cégtáblakérdés Szlovénzókban.** A pozsonyi szlovák egyetemi hallgatók kiáltványt intéztek a város lakosságához, amelyben felszólítják, hogy fordítsanak nagy gondot a szlovák üzleti feliratokra. Megengedik, hogy a cégtáblákon más nyelvű feliratok is legyenek, azonban követelik, hogy első helyen a szlovák felirat álljon. A felhívás azzal fenyeget, hogy ha a kereskedők nem hajlanak meg a szlovák diákság akarata előtt, akkor energikusan fognak eljárni.

Tüzifa, kőszén, koks legolcsóbb, legjobb
LIGNUM BRACŌ POPOVIĆ cégnél, Jermenski drum.
Telefon 585.

A vatikánnak nem kell Mussolini ajándéka

Mussolini törvényjavaslata benyújtás előtt megbukott

Rómából jelentik: Valóságos szenzációképpen hatott a világ katolikus hívei között az az olasz kormánykörökből eredő hír, hogy Mussolini oly törvényjavaslattal fog legközelebb az olasz parlament elé lépni, amely megfogja hozni a Vatikán foglyának a pápának a szabadságát.

Arról volt szó, hogy kihaltnak Róma városának területéből egy bizonyos sávot, melyet a Vatikánnal összekapcsolnak és pápai birtoknak jelentenek ki. Ezáltal a földszív által a pápa közvetlen összeköttetést kapna a tengerre, anélkül, hogy olasz földre lépne, ami számára lehetővé tenné a szabad mozgást és külföldi híveinek meglátogatását is.

Mussolini terve az volt, hogy ezáltal megnyerje a pápát a fascista mozgalomnak: erre vall a „Tribuna” egyik legutóbbi számában megjelent cikk is, mely félre nem érthető módon bizonyítani óhajtotta azt, hogy a fascista Olaszország a világ legkatolikusabb országa, mert hiszen lehetővé teszi a szent atyának,

hogy önkéntes fogságából a katolikus egyház hívoinek öröme megszabaduljon, anélkül, hogy a pápai fogadalmat kénytelen volt megsérteni.

Mussolininek ez a politikai sakkhúzása azonban ugy látszik nem volt kellőleg előkészítve. A Vatikán hivatalos lapjának az „Osservatore Romano”-nak legutóbbi száma polemizál a fascista „Corriera della Sera”-nak egyik, ebben a tárgyban Mussolinira dicsőhymuszokat zengő cikkével. A Vatikán kiengesztelhetetlen marad. Nagy rezerváltsággal és óvatosan kijelenti, hogy nem lehet Olaszországban katolikus államról beszélni addig, amíg a római kérdést nem oldották meg oly irányban, mint ezt az egyház akár a pápai szuverenitás szempontjából, melyet a pápa betölt, helyesnek látja.

A hivatalos vatikáni nyilatkozat bizony alaposan elvizezte a fascista borát. A pápai protestálás azt jelenti, hogy egyelőre nem lehet szó a szent atya önkéntes fogságának megszüntetéséről.

Mindennapi eset az életből

Egy szegény leány kálváriája — Amikor a leány az anyjéért dőzsa fel magát

A beográdi rendőrség egy fiatal feltűnően csinos leányi tartóztatott le. Egy idősebb ur-ember társaságában tartózkodott és az erkölcsrendészet szempontjából bevitték a rendőrszobába. A rendőrkapitány elé vezetik, ahol a következőképpen folyik le kihallgatása:

— Kicsoda maga, és hová való? — kérdezi a rendőrfogalmazó.

A leány halgatott. Arca elsápadt, ajkai remegtek, szeméből könnyek csordultak ki.

— Nem szégyenli magát? — dühösködik a kapitány. Ilyen fiatal és már ilyen romlott!

A leány görcsösen összeszorította fogait. Állhatatosan hallgatott és nem szólt egy szót sem.

— Hogy hívják? — kérdi a kapitány.

A leány összeresztent, sírása görcsös fuldoklásba csapott át.

— Ne komédiázzon, hanem válaszoljon a kérdésekre. Nem érek rá magával bibelődni.

— Rendelkezzék velem kapitány úr — válaszolta a leány remegve. Csak arra kérem, ne tartóztasson le.

— Dehogy nem, drágám! Csak nem gondolja, hogy ilyen jómadarat kiengedek. Itt marad maga, bízá!

A leány görcsösen vonaglott és a fotelba kapaszkodott. Közben elvesztette az egyensúlyát és a padlóra zuhan! Rendőrök tértették eszméletre. Amikor magához tért, felállt és most már elszántan odaállt a rendőrtisztviselő elé:

— Rendelkezésére állok!

— Azt kérdeztem, hogy hívják. Válaszoljon a kérdésekre.

— R. Itona.

— Hová való?

— Bácska Topolára.

— És mit csinál Beogradban?

— Most semmit. Amikor egy évvel ezelőtt Beogradba érkeztem, az állami bélyeghivatalba léptem be mint munkásné. Ott négy hónapig dolgoztam, a leépítés alkalmával elbocsátottak. Azóta összejáróm a lábamat, de nem tudok munkát kapni. Az uccán találtam magamat és nem volt más választásom.

— Nem volt más választás? — dühösködött a kapitány. Aki dolgozni akar, mindig talál munkát. Miért nem ment mosónőnek, vagy más valaminek?

— Mindent megpróbáltam, ruhát is mostam, de még annyit sem tudtam keresni, hogy kenyérre jusson!

A rendőrtisztviselő abbahagyta a kihallgatást. Becsügette a rendőrt és így szólt:

— Vezesse ezt a leányt a fogdába!

Itonka majdnem elájult ijedtében. Könyörgésre fogta a dolgot és térdre borult a rendőrtisztviselő előtt.

A kapitány azonban hajhatatlan maradt: — Majd megtanítalak én csavarogni, te jómadár! Mars a fogházba!

A rendőr odalépett és megráncigálta.

— Gyerünk, gyerünk, nem érek rá!

Erre a szerencsétlen leány még egyszer odakuszott a tisztviselő lábai elé és zokogva így szólt:

— Könyörüljön rajtam, kapitány ur! Csak azért tettem, hogy szegény beteg édesanyjamat eltartthassam. Ő nem tudja szegényke, hogy mit tettem érte. Eladtam magam, hogy megmentssem az életét. Szegény jó édesanyám!

A tisztviselő ránézett, de nem szólt egy szót sem. Csak a rendőrnök adta ki a rövid parancsot:

— Ez a leány szabad! Mehet Isten hírével!

Császár Géza Bécsbe érkezett

Tegnap reggel megszólalt a Délbácska szerkesztőségének telefonja. Ismerős hang szólalt meg a hallgatóból:

— Halló itt Maribor, Császár. Tegnap érkeztem meg ide, de csak ma folytathatom utamat, mert nem volt osztrák vizumom és ennek megszerzése nem ment egészen simán. Több órai tanácskozás után kaptam csak meg. Délbén utazom Bécs felé...

A három perc letelt, a beszélgetésnek vége. Azt hisszük azonban, hogy ez a háromperces beszélgetés nemcsak bennünket nyugtatott meg, hanem megnyugtatta a Délbácska összes olvasóit, akik aggodalommal tekintettek Császár Géza útja elé, mert sohasem lehet tudni, hogyan végződik egy utazás...

Császár Géza most már Bécsben van, de sem ő, sem mi nem tudjuk teljes határozottsággal, hogy tulajdonképpen miért utasították ki. Legfeljebb gondoljuk...

Császár Géza felesége, aki ügyeinek rendezésére egy heti ittartózkodásra kapott engedélyt, kedden utazik Pécsre.

APOLLÓ dec. 13-án BETTY COMPTON hatalmas szereplése az
Asszony — asszony ellen
című 7 felvonásos filmdrámában.

NEM AKAR FELLENDÜLNI A KARÁCSONYI ÜZLET

Megkezdődött a karácsonyi vásár, olcsó árak az üzletekben, de keveset vásárolnak az emberek

A kukorica mint értékmérő — „Nem is karácsonyi vásár ez” — mondják a kereskedők. Csak a csemegéknek van keletjük — Beszélő, nevető és síró babák a Párisi Áruházban — Óriási választék minden árucikkben, de kevés a vevő

Fekete karácsony lesz az idén. Az üzlet pang, tele vannak a kirakatok szebbnél-szebb árukkal, a legszenzációsabb újdonságokkal, de az üzlet, a szokásos karácsonyi bevásárlás sehogysem akar megindulni. Pedig olyan bőség van mindenből, mint amilyen a háború előtti években sem volt. Nincs olyan külföldi ország, amelynek legfinomabb és legválasztékosabb exportcikkét be ne hozták volna az országba. Az idei karácsonyi vásár meglepetése a rengeteg sok finom játékarú, a nagyszerű ékszerek, francia és angol parfüm-cikkek, ruha és kalapmodellek, déli gyümölcsök, strassburgi csemegék és francia pezsgők.

Végigjártuk a noviszádi üzleteket és megállapítottuk, hogy a kereskedők mindenütt tetemesen leszállították az árakat. A cipőüzletekben, a ruhásboltokban, különösen pedig a kötött-szővött árukat tartó üzletekben szinte bagatell árakért kínálják a portekát; a vevők azonban csak gyéren jelentkeznek és ahol még az előző években tömegek szorongtak, az idén a sivárság és a tátongó üresség képe bontakozik ki előttünk. A gazdátársadalom a kukoricát tartja értékmérőnek. Ez most a parasztlaluta. A kukorica métermázsája 60 dinár, a kiscsászának tehát egy 600 dináros kabátért 10 métermázsára kukoricát kell eladnia, ami horribilis mennyiségnek tűnik fel. Tehát inkább nem vásárol, mintsem 10 métermázsát áldozzon fel egy kabátért. Olcsóbb a mezőgazdasági, mint az ipari cikk, tehát innen származik a differencia.

A karácsony a kicsinyek ünnepe, a szülők játékarúval szoktak kedveskedni a gyerekeknek. Megnéztük tehát a noviszádi „Párisi Áruház” játékosztályát, ahol rendszerint legnagyobb a forgalom. Ezuttal csak lézengtek a vevők. Végigsétálnak a terjedelmes helyiségben, megállnak, megnéznak mindent, de csak gyéren vásárolnak.

Pésing Dávid, a „Párisi Áruház” tulajdonosa a következőket mondja munkatársunknak:

— Nagyon gyengén megy az üzlet, bár mégis valamivel élénkebben, mint rendes körülmények között. A karácsonyi vásár azonban sokkal gyengébb, mint a tavalyi. Bár minden cikk árát leszállítottuk, még sem vásárolnak a vevők. A parasztek panaszkodnak, hogy terményeiket nem tudják eladni, tehát nincs pénzük. Mindenki csak a viszonyaihoz mérten vásárol. A német gazdák, akik azelőtt még a keresztgyermeküket is megajándékozták és mindjárt 10—12 személy részére vásároltak be egyszerűen, az idén csak a legszükségesebb árukat veszik. Luxuscikkek egyáltalában nem mennek.

Beszélő és síró babák

A játékarút legnagyobb részét Németországból kapjuk, ahol például a „Konzentra” játékarukoncernnek 45 játékgyára van. Világhírű a Lehmann-féle nürnbergi játékarugyár is, ahonnan az óraszerkezetű játékokat kapjuk. A vám természetesen horribilis, miáltal az áru tetemesen megdrágul. Belföldön is több játékgyárunk van, Suboticán és Szlovéniában, ahol hitalovakat, babakocsikat és szánkókat gyártanak. Érdekes, hogy az idén a szülők inkább praktikus játékokat vásárolnak gyermekeiknek: vonatokat, mozdonyokat, építőköveket, képeskockákat, mozigépeket, társasjátékokat és a híres „Matador”-féle kombináló játékot. Nagy a választék babákban s ebben a cikkben a technika már annyira fejlődött, hogy ma már járó, beszélő, nevető és síró babákat gyártanak. A Winkler-féle baba beszélni is tud. Ha a hátára fektetjük, tisztán kimondja:

„Mama”

A síróbaba keservesen forgatja a szeméit és még keservesebben sír. A nevető baba ugy-

kacag és turbékol, mint a gerlice. A járó babát pedig felhúzzák és méltóságteljesen lépked az asztalon, közben a kezével integet és puszikat osztogat. A nagyszerű mechanizmusu babákat már 300 dinártól felfelé kapni, tehát 5 métermázsára kukoricáért.

A fiúk öröme a lombfűrész, az „Ingenius” építő szekrény, a mozigép, a laterna magica, a bukfencező majom és a „harmonium”, egy tökéletes szerkezetű verkliféle, amely úgy szól, mint az orgona. Nagyszerűek az eredeti „Ford” autók is, amelyeket már 49 dinártól felfelé lehet beszerezni.

A társasjátékok között nagyon népszerűek a löverseny, a rödlipálya, repülőverseny, lottó, tombola, továbbá apró kaucukobák és az állatsereglet, amely apró papírmásból előállított állatokat tartalmaz. A tricikli ára 300 dinár, a „bolygó hollandi” ugyanannyi.

Természetesen a házi felszerelések iránt is érdeklődnek a vevők. Poharak, tányérok, lábasok, evőeszközök és egyéb háztartási cikkek iránt is meglehetősen érdeklődés, de a vételkedv minimális. Tan ha ingyen osztogatnák az árut, akkor lámindeki vevőnek csapna fel.

Mindenki panaszkodik

Meglátogattuk a főúcai Milutinovics Szlavkó céget, ahol ugyanilyen jeremiákkal fogadott a főnök.

— Rossz időköt élünk — mondotta, pedig bőven van mindenből. Az áruraktárunk teljesen megtelt, de alig van vevőnk. Legjobban fogynak még a férfingek, amelyeket már 80 dinárért árúsítjuk, míg a finomabb áru visszarad. Annakidején 50—60 darab selyemsát adtam el naponta, ma már hetenként sem tudunk annyit eladni. A gyapjúruha a horribilis vármok miatt megdrágult, egyes cikkeket önköltségi áron kell áruba bocsátanom. Mennyire drágítja meg a vám a gyapjúruát legjobban bizonyítja, hogy egy 16.000 dináros értékű szállítmánynál 22.000 dinár vámot kellett fizetnünk.

Jakovljevic, Keszler és Holik pompás kirakattal kedveskednek a vevőknek. Fehér selyem háttérű téli tájkép, aranyos kis karácsonyfával, márvány figurával, rödlizőkkel és a habos fulár tetején egy bájos várrészlet. A karácsonyi okkazió itt is szenzációs, hat személyes ebédli garnitúrát (abrosz, szalvéta stb.) 200 dinárért árulják. Pompás selymek, ruhaszövetek, vászonárúk csalogatják a vevőt az üzletbe, ahol különben nagyon élénk a forgalom. Olyan óriási a raktára, hogy az egész várost elláthatná szebbnél-szebb áruval.

Platz László női konfekció üzletében szintén megcsappant a forgalom. A tulajdonos elmondja munkatársunknak, hogy az idei forgalom egynegyede a tavalyinak. A gazdák a kukoricára hivatkoznak, ha kabátot akarnak vásárolni. A tisztviselők sem tudnak áruhoz jutni, mert nem jut a fizetésből. Amióta a pénznek értéke van, azóta gyengén mennek az üzletek. Csak az olcsóbb cikkek fogynak nagyobb mértékben, a harisnya, a keztyű és az 500—600 dináros női kabátok. A jobb darabokból csak hetenként fogy el egy-egy példány. Annyira rossz az üzlet, mondja a tulajdonos, hogy már nem is lehetne rosszabb.

Az ékszerek sem fogynak

Ertl Bálint előkelő ékszerüzletében az ékszer forgalomról érdeklődtünk.

— Karácsonyi vásár nincs — mondja az ékszerész. Nem látunk semmiféle különbséget a karácsony és a többi napok között. A forgalom minimális, csak apróságokat vásárolnak az emberek, gyűrűt, aranyláncot és egyéb csecsebecsét. Brilliansokban csak annyiban van forgalom, hogy az emberek eladni akarják a

brillians ékszereket, vételről pedig szó sincs. Mindenki pénz kell és tul akarnak adni az ékszereken. Amióta a kukoricát vették értékmérőnek, azóta még jobban irtóznak a vásárlástól a gazdaemberek. Rossza az üzlet, hiába reménykedtünk, minden vonalon csalódtunk.

Egy főtéri fűszer és gyarmatáru nagykereskedő a karácsony előtt óriási forgalmat bonyolított le. A mai napig körülbelül 500.000—600.000 dinár értékű áruja ment ki, ezzel szemben csak 50.000 dinár az eddigi bevétele, ami azt jelenti, hogy a vevők csak tíz százaléka tesz eleget kötelezettségének. Vagyis csak minden tízedik vevő fizet, ami szinte katasztrófális a mai viszonyok mellett.

— Ha a karácsony elsejre esne — mondotta egy elkeseredett kereskedő — akkor talán jobban mennének az üzletek. A kistisztviselő már annyira el van adósodva előlegekkel, hogy azt sem tudja, mit fizessen előbb, a szabózámiát, a tüzelőfát, a mészáros vagy a házbéret-e? Egyelőre az újévi renumerációra bázisozza minden reményét, bár az idei üzletmenet mellett edeskevés a remény a dupla fizetésre. Vannak kereskedők és munkaadók, akik maguk is szívesen elfogadnának renumerációt, ha volna valaki, akitől követelhetnének. Ilyen körülmények között természetesen nemcsak a vevőre, hanem a kereskedőre is beköszönt a fekete karácsony. Nincs pénz, nincs karácsony.

K. A.

Életveszélyesen megsebesítettek a román nacionalisták egy volt minisztert

Bukarestből jelentik: Costa Foru, a román újságíróalomal egyik legkiválóbb képviselőjét, aki a romániai kisebbségi újságírók konferenciájáról Bukarestbe akart utazni, a kolozsvári vasutállomáson életveszélyesen megsebesíték. Mintegy harminc főből álló diákcsoport Costa Foru felismerte és megtámadta. Botokkal ütegették, sőt késsel is megszurkálták. Costa Foru súlyos sérüléseivel a kolozsvári klinikára szállították, ahol megállapították, hogy hat készsúrás érte. A támadás oka nyilvánvalóan az, hogy Costa Foru, aki az emberi jogok román ligájának elnöke, az antiszemita diáktüntetéséről előzőleg nyilatkozott, ugyszintén élesen megbélyegezte a párisi emberi jogok ligájának titkárát, valamint a legutóbb Barbusse ellen rendezett tüntetést. Szélső nacionalista körökben különösen rosznéven vették azt a külföldön is megjelent röpiratot, amelyben Costa Foru a román állambiztonsági rendőrségről és a sziguranccáról közölt megdöbbentő leleplezéseket.

Telefon 547. ZELENAK és STERNBERG

TÜZIFA

detailban, aprítva, házhoz szállítva, ugyszintén vagon tételben.

PARKETTÁBAN állandó raktár. EREDETI GYÁRI ÁRAK!

FELHIVOM FIGYELMÉT!

(2383) versenyzéses áruimra, (1-6)

12 kirakatomban elhelyezett prima

ÜVEG és PORCELLÁN

áruimra a Kralja Alexandra utica 7. szám alatt (kapu alatt) valamint a főüzletben Žitni trg 15. A legelőnyösebb kiszolgálás! Óriási választék!

HERMAN LÖWENBERG

NOVISAD

üveg és porcellán nagykereskedés Žitni trg 15.

HA A NŐ SZIVÉHEZ

akar férközni, csak a SOA-nál vegye Karácsonyi prezentjét.

REDUKÁLT ÁRAK!

HIREK

Bajok vannak, megint összeültünk

Egyszer már összeültünk, akkor Halley üstökösnek hívták a bolygót. Most meg egy újabb ilyen lézengő riterrel fogunk összecsapni, egy újfajta bolygóval, amelynek üstöke meg farka is van. A csillagászok ugyan még nem tudták kiszámítani, vajjon az üstök fogja-e megcsiklandozni a földet, vagy a farka, mindenestre azonban valamelyik része keresztülmegy rajtunk. Szegény földnek még csak az kellett! Van itt elég bolygó a földön, akik reggeltől estig és estétől reggelig bolyonganak, minek hát egy újabb bolygóval szaporítani a bolygók bolyongását? Igaz, szó sincs róla, a tudósok a legpontosabban számították ki, mikor mely napon, mely órában és az óra hányadik másodpercében fog történni az összeütközés. Mert teccik tudni, a dolog úgy van, hogy a bolygó horizontális irányba a peripetia törvénye alapján harmincnegyeztől tíz kilométernyi sebességgel halad a föld felé, ugyanakkor a centrifugális erő szenziilitása a bika csillagzatában a dioráma jelképébe jutva merőleges atmoszférát képez, amelyek a kos és az iker csillagzatát 135 év alatt kerülék meg. Már most ha a Saturnus akkor kel, amikor én lenyugszom és a Mars közelebb jut a Vénushoz, mint a Cuca a Srpski králynak, a Mars-saturnának a napfoltok periódusa szerint együttállásba kerülnek a Jupiter korongjával, vagyis a napfogyatkozás szerint fog, ahogy a Merkur gyarapodik, különös tekintettel a napfoltok és arcszeplők kvalitására és a Soa arckenőcs bonítására. Mert nem tagadható, hogy a föld vonzóereje sokkal erősebb magnetikus nyomást gyakorol Apatinra, mint Veliki Becskerekre s ha az ortodox időszámítást a bolygók naprendszerével megszorozzuk és az eredményből levonjuk a Vojvodinában elengedett adókat, akkor mi sem természetesebb, minthogy a zónadifferencia az esthajnali csillaghoz viszonyítva sűrű párdal vonja be a plasztikus légkört és a differenciális geometriát, amely legjobban akkor tűnik szembe, amikor nem látjuk. A proporcionális következtetés most már világos, a Jupiter Saturnusza antipódszerű irányba kerül a Merkural, a kilencvenkilenc milliónyi távolság két és fél hektoliter csökken, az emberek kihörpintik a boraikat, a Kalocsait kiutasítják és a Mars sűrűsége megint összeolvad a Jupiter keménységével. Az üstökös tehát január hó 17-én, reggel 7 óra 12 perc, 20 másodpercor összeütközik a földdel. Ezek után mindenki megértheti, hogyan is történik az a bizonyos összeütközés. K. A.

1925. December 13. Vasárnap

Római katolikus: Adv. Luca. Protestáns: Luca. Gör.-keleti: András ap. A nap kel reggel 7 óra 39 percor, nyugszik 4 óra 9 percor. A hold kel 4 óra 20 percor, nyugszik 2 óra 57 percor. Nemzeti Színház: d. u. 3 órakor: Tatárjárás. Este: Vojvoda Brana. — Apolló mozi: Asszony asszony ellen. Odeon: Az üstökös csodája (Luciano Albertinó a főszerepben).

1925. December 14. Hétfő

Római katolikus: Nikáz. Protestáns: Szilárd. Görög keleti: Nahum. A nap kel reggel 7 óra 40 percor, nyugszik 4 óra 9 percor. A hold kel 5 óra 32 percor, nyugszik 3 óra 34 percor. Nemzeti Színház: Csárdáskirálynő. Apolló mozi: Oriac keze. (Conrad Veidt a főszerepben).

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban a fagyok megszűnnek. Az eső, valamint a hóolvadás az egész országban áradásokat fog okozni. A szelek valamivel erősödnek és déli irányúak lesznek. A felhőzet általános marad, sok esővel. A hőmérséklet annyira emelkedik, hogy fagyok sehol

sem lesznek. Csak a legszélsőbb északnyugaton újabb hideghullám fog fellépni, de a hőmérséklet itt sem lesz kisebb, mint néhány fok a fagyponthoz alatt.

— **Vojvodinai adókonferencia.** A novisadi Lloyd vezetősége elhatározta, hogy december 20-án adókonferenciát fog tartani, amelyre az összes vojvodinai gazdasági egyesületeket meghívják.

— **Városi közgyűlés.** A kibővített városi tanács holnap délután négy órakor tartja meg december havi első közgyűlését, amelynek napirendjén 39. pont szerepel.

— **Az Ingenyenyer Egyesület** ezúton fejezi ki köszönetét Palavicino Sándorné grófnő, szül. Schönborn grófnőnek, a futaki uradalom által ajándékozott egy kocsiakománnyal, amelyet a karácsonyi ünnepek alkalmával fognak kiosztani a szegények között.

— **A Lloyd elnöke visszavonta lemondását.** Megírta a Delbácska, hogy Szlepcevic Zsárko a novisadi Lloyd elnöke a múlt héten lemondott tisztéről. A Lloyd tagjai e héten felkérték Szlepcevicet, hogy vonja vissza lemondását, amit Szlepcevic meg is tett és így a Lloyd most zavartalanul folytathatja munkáját.

— **Brestovác ünnepe.** Stumpfögger György kántortartó ötvenéves működésének jubileumát Brestovác községe kitűnő lelkesedéssel ünnepelte december 8-án. Az ünnepelt mind az ötven évét szülőfalujában, Brestovácban töltötte el szorgalmas és becsületes munkával mellyel az iskola falain kívül is tevékeny részt vett a község gazdasági és kulturális haladásában. Azon ritka emberek közé tartozik, akik egy helyen működve az évek e hosszú során át is állandó és osztatlan tiszteletét és szeretetét érdemelték ki maguknak a lakosság részéről. Ez meghatón meg is nyilatkozott az ünnepség alkalmából. Ugy az ünnepet megelőző napon rendezett fátylós menetben, mely alatt Krebs János gazdász mondott lelkes szónoklatot, mint magán az ünnepen, amelyen a dermesztő hideg dacára az emberek ezrel lepték el az utcákat. Az ünnepély kimagasló része az ünnepi mise volt, amelyen a remekül fegyelmezett 50 tagú énekkar egy Schubert-misét adott elő. A templomban Dr. Aczél Gyula plébános szívhez szóló beszédében méltatta az ünnepeltet. Azután a hitközség díszközgyűlése következett, amelyen az elnök a hitközség nevében, az igazgató a tanhatóság, egy tanító a kollégát, egy polgár a nagyközönség, egy legény az ifjuság, egy leány a hajadonok és egy gyermek az iskolások képviselőiben megható beszédekben köszöntötték az ősz mestert. A gazdák egyesülete remek aranyórát, a hitközség pedig egy művészi kivitelű albumot nyújtott emlékébe a jó iskolamesternek. Az ünnep estéjén 250 terítékű bankettel zárult le a jubiláris vigalom, hol ismét számtalan felköszöntő hangzott el s a jó hangulat a reggeli órákig tartott. A jubileum sikeréhez nagyban hozzájárult a helyi tüzelő század agilis buzgó-sága, mely sikerült tűzijátékával és képzett zenekarával sok élvezetett nyújtott. Brestovác közönsége pedig ismét méltó volt önmagához és felejthetetlen emlékekkel gazdagodott.

— **Királyi vendégek egy apacánál.** A belga király és királyné legutóbbi keleti utazásuk alkalmával, Ceylon szigetén egy apácát látogattak meg. Az apácát Erzsébet nővérnek hívják (családi nevén Grunne grófnő) és a colombói Péter-kórház betegápolónője. Atyja Grunne tábornok, Albert király egykori nevelője volt s amidőn a háború után elvesztette hitvesét a Bencés rendbe lépett, ahol mintegy 2 évvel ezelőtt pappá szentelték.

— **Dr. Mita Aradski ügyvédi irodáját** Massarykova u. 7. szám alól saját házába, Mite Ružica u. 1. (Kath. templomudvar) alá helyezte át.

Hektor

A stara-kanizsai piactéren a tegnapi hetivásár alkalmával korán hatalmas csődület sereglett körül egy nagy mérsáros vadászkutyát. A kutya bal szeme ki volt löve, feje és lába csupa vér, látni, hogy vadászember löhette meg, sörétes tölténnyel. Fájdalmában úgy sirt, mint két ember, akiket gránát ért. Nyöszörög, rimánkodik, hatalmas nagy teste vonaglik irtózatossá fájdalmában. Az épen maradt szemével könnyezik s oly fájdalmas pillantásokkal nézi bámulóit, hogy sokan sírva fakadnak körülötte. A részvét tetőfokára hág, amikor gazdáját meglátja s „Hektor” néven nevével szólítja. Utolsó erőlködésével, a borjú nagyságu sebzett állat, két első lábával feltámaszkodik Mérsáros Gáborbácsi vállára, véres nyelvvel nyöszörögve nyálja annak kezét, törött lábaival öleli, s azután fájdalmas vonaglással elterült a földön életelenül... Kímült... Nem mult ki addig, míg édes gazdájától el nem bucsuzott meghatón, melegen. Még a kőszivűeknek is könnyes lett a szemük. Mindenki sirt. Azután az asszonyok, emberek szétoszottak. Később felkerestem Mérsáros Gábor bátyát s kértem meséljen a kutyájáról.

„Hektor” mint kőlyökkutya került a házhoz s ma két éves volt. Szenvedélyes vadász volt a kutya! Volt neki egy fehér foxterrier kis cimborája s ezek ketten nagyon megtértek itt a mérsárszékből.

Hajnalban, minden reggel egy harmadik cimborájuk jelentkezett a lakásunk ajtaján s ha a két kutya kiszabadulhatott az utcára, üdvözölték egymást kedvesen, legtöbbször csókokkal, azután mint a villám futottak hárommal a nagyretra vadászni, maguktól... Ha ilyenkor elszabadultak, semmiféle finesszel sem lehetett visszacsalni kutyáimat.

Egyszer utánnuk mentem, kiléstem őket. Rendkívüli kutyák voltak. A két kisebb a nyulat — az áldozatukat — egy drótkerítéses szőlőtelepre, sarokba szorították be s ott a „Hektorom” nyakszirtén ragadta áldozatát s testvériesen elosztotta a nyulakon. Mindennap felhajtottak egy-két nyulat. A vadász szenvedélyük annyira ki volt fejlődve, hogy már kezdett a határból a nyúl kifogygni...

Biztosan egy erdőőr lötte le őket, mert a másik kutya haza sem jött egyáltalán.

Tegnap óta feleségem ágyban fekvő beteg! Betege a kutya vesztéséért.

Tavaly nyáron a tiszai strandon fürödtünk, feleségem lábát uszás közben görcs fogta meg. Mi távolabb voltunk a veszélyes helytől, s feleségem csak kétszer kiálthatta: „Hektor!” „Segítség!” Az utolsó percben kimentette nőmet a vízből!

Tehát nemcsak hü örünk, hü barátunk, hanem Nőm életmentője is volt e kutya.

Ha én aludtam — részegen a kocsmákban — „Hektor” volt az, aki fölrancigált s haza kalauzolt szegény.

Az egész ház szomorú: egy drága, hü barátot veszítettünk el benne örökre...

— **Lille-ben katolikus újságíró fakultást létesítettek.** A lille-i katolikus egyetemmel kapcsolatban katolikus újságírói fakultást létesítettek, melynek tanulmányi folyama 3 éven át fog tartani. Ebből két évet az általános magasabb szellemi kiképzésre fordítanak, a 3-ikat pedig újságírói technikára. A felvétel feltétele az érettségi vizsgálat, a tanfolyam végén pedig vizsgálatokat tartanak s oklevelet adnak. A nagylelkű adakozók adományai révén lehetőségessé vált a tanszékeket s több szabad helyet is biztosítani.

(x) Erdélyi, bosniai és sloven deszkák első osztályú minőségben, Lišić újfatelepen a kanálison tul, a most újból 10⁰⁰-tól 20⁰⁰-ig teszállított árban kapható. Telefon 306. 2266

Csak 2 napig! Apolló hétfőn és kedden:

ORLAK KEZEI

Megrázó filmattrakció 7 felvonásban. Főszerepben: CONRAD VEIDT.

— Ifjusági iratok, szépirodalmi művek, imakönyvek, képeskönyvek, levél-papírok, levelezőlap és bélyegalbumok jutányos árban kaphatók **Abrahám János könyvkereskedésében** Novisad, Péter Király utca 30. (Hitközségi palota).

— **Meghülés ellen** legtermészetesebb és legkitünőbb szer a természetes tiszta virágméz.

— **Aki a pápát tette meg örökösül.** Milwaukee-ban (Wisconsin) az Egyesült Államok egyik gazdag gyárvárosában a minap egy katolikus hívő 50.000 dollárnyi vagyonának örökösül XI. Pius pápát tette meg.

— **Viharos gyűlés a munkásbiztosító pénztárban.** A munkásbiztosítópénztár igazgatósága új elnököt választott a lemondott Tatács Pavle helyére. Az ülésen, amely igen viharos lefolyású volt Georgijevics Dusan asszisztens-munkást választották meg elnökül. Az ülésen Tatács is fel akart szólalni, ezt azonban arra való tekintettel, hogy minden indítványt 24 nappal az igazgatósági ülés előtt kell bejelenteni nem engedélyezték. Ebből keletkezett a vihar, amely Tatács távozásával ért csak véget.

— **A Kneginja Zorka teadélutánja.** A Kneginja Zorka vojvodina-i szekciója december 20-án délután 4 órakor táncos egybekötött teadélután rendez a Sloboda szálló nagytermében. Belépőjegy teával és szennecsel együtt 20 dinár.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi december hó 6. napjától folyó évi december hó 13. napjáig. Születés bejelentett összesen: 21 (huszonegy) és pedig: 12 (tizenkettő) fiú és 9 (kilenc) leány. Házasság kötött összesen: 2 (kettő) pár és pedig: Tandori Bálint, Kovács és Fűrjes Erzsébet. Beretits Antal, keresk. utazó Novisad és Sándor Katalin, Szt. Becsej. Elhalálozás bejelentett összesen: 11 (tizenegy) és pedig: Sztanimirov Mladen, szabó 40 éves. Mazány Illés, kőműves 39 éves. Takács Ilona, 2 hónapos. Szabó Pál, nyug. vasutas 65 éves. Özv. Nikolic Jovanné szül. Rehmann Amália, 80 éves. Báján Jelena, napszámos, 15 éves. Szt. Futog. Özv. Meczger Lőrincné szül. Révész Rozália, 78 éves. Szkoropacki Gyorgye, áll. hivatalnok, 50 éves. Brüll Ferdinándné szül. Löbl Rozália, 76 éves. Piszker Gézané szül. Klein Laura, 53 éves. Zsikits Zsivojin, juhász 40 éves.

(x) **Tűzifa, szén, koks** legolcsóbb **Keller** fatelepén, Strand ut. Telefon 417.

— **A hentes és mészáros egyesület értekezlete.** A novisadi hentes és mészáros egyesület e hó 15-én este értekezletet tart a Páva vendéglőben levő helyiségében, amely alkalommal számos a nagyközönség szempontjából is fontos kérdést foglalkoztat.

— **Megőrült, mert halálra forrázta kislát.** Kolozsvárról jelentik: Gilád községben özv. Kovrig Sándorné az udvaron vizet forralt egy üstben, amely véletlenül rádőlt hét éves kislátára és halálra forrázta. A kétségbeesett anya tájdonmában megőrült.

— **Elsőrendű tűzifák,** legjobb porosz szalon kőszén és gázkoks házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

— **Az einsiedelni Calderon-játékok.** Az einsiedelni Calderon-játékok a nyáron ismét nagy sikerrel folytak. A spanyol színműköltő vallásos darabjait a kegytemplom előtti nagy téren adták; 400 színész működött közre. A nézők száma augusztus 15-én közel 7 ezret tett ki.

— **Nemes táncintézetében** minden vasárnap 5-től fél 8-ig és csütörtökön 8-tól fél 11-ig ösztánc haladóknak. Az új tánckursusra december 15-ig kedd este 9 óráig lehet jelentkezni. 2526-2-1

— **A törökök mészárlásai Mosszulban.** Az angol és amerikai lapokon kívül egyes francia és belga sajtótermékek is igazolják mindama híreket, melyek a törökök mezopotámiai kereszténymészárlásairól számoltak be. Ezeknek a mészárlásoknak folyó év augusztusában több mint 1000 kaldeai keresztény esett áldozatul, miután a török tiszték az összes asszonyokat és lányokat, akiknek a menekülésre már nem maradt idejük, a leggaljásabb módon

meggyalázták. A „La Libre Belgique” beszámol az amerikai hírlapírónak George Seides-nek a mészárlások körül szerzett személyes tapasztalatairól, akinek alkalmá volt több megmenekült kereszténnyel beszélgetni. A menekültek közt volt a kaldeai katolikus érsek, Timotheus is. A kereszténymészárlások okául a törökök azokat a határvillongásokat hozzák fel, amelyek az angolokkal szemben az Irak határában lévő petroleumforrások körül keletkeztek, amelynek változásban azonban a törökök kereszténygyűlölete volt a gyalázatos üdöklés oka. Jellemző, milyen gyorsan és könnyedén tért napirendre az uralkodó európai sajtó e tömeggyilkosságok felett.

— **Caron, Le Narcisse Noir** dekánként a Soánál. 1—0

(x) Mégis csak **Mocko i drugnál** vásárolhatja a legjobb és legolcsóbb cipőket.

— **Adatok a hitelesített évkönyvből.** A napokban jelent meg a pápai hitelesítő egyesület 4-ik évkönyve, amely többek között a következő számbeli adatokat tartalmazza: Az egyesület 1924. évi összevétele 44,316,446 81 líra volt, a kiadások illetve a hitelesítés céljaira fordított összeg 43,069,363 42 líra. Az egyesület üzemei nem haladják meg a 62 ezer 459 80 lírát. A hitelesítés céljaira adakozó nemzetek között első helyen szerepelnek: az Egyesült Államok 16,462 872 lírával, Franciaország 6,417,601 lírával, Hollandia 2,364,429 lírával, Németország 1,682,528 lírával, Belgium 1,116,236 lírával, Kanada 1,555,585 lírával, Olaszország 1,506,044 lírával, Spanyolország 1,179,854 lírával, Irlandia 1,025,521 lírával stb. A kis Luxemburg maga 181,805 lírát adott össze, sőt még Océánia katolikusai is 40 000 lírával járultak a hitelesítés munkálataihoz.

(x) **Tűzifa, koks, porosz szén legolcsóbb, legolcsóbb Vinkovits** fatelepén, Örmény-ut. Telefon 257. 2393-1-30

— **A román-csehszlovák határon megfagyott nyolc határőrszolg.** Prágából jelentik: Campolungnál, ahol a román és csehszlovák határ összeér, megfagyott az egész román határőrség, összesen nyolc határőrszolg. A kegyetlen téli idején sem kaptak meleg egyenruhát és köpönyeget a határőrök és élelmezésük is rossz volt, amint azt a román lapok megjegyzik.

— **Az esperantisták műsoros táncestélye.** A novisadi esperantisták Dr. L. L. Zamenhof az esperanto nyelv szerzőjének emlékére, dec. 20-án (vasárnap) 8 órai kezdettel nagy műsoros táncestélyt rendeznek az „Amerikán Bár” helyiségében. A műsor egyik kiemelkedő száma „Ovakodjunk az esperantistáktól” 1 felv. vigjáték. Előadják: Mayer (apa) Fogarassy Bandi, Paula (leánya) Balaton Irénke, Péter (Paula nőlegénye) Szüksák Lacika, Nielsen (kereskedő) Klipel János.

— **Henry Barbusse előadása Bécsben.** Bécsből jelentik: Henry Barbusse, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, tegnap este az itteni Hotel Francéban előadást tartott. A francia író előadásán főleg kommunistákból álló hallgatóság volt jelen. Az előadó éles kritika alá vette, a magyar kormány intézkedéseit, amelyeket a kommunizmus elhárítása érdekében tett, megismélt azokat a vádakot, amelyeket a közvélemény már ismer. A legutóbbi időkben elért sikerek közé sorolja például Rákosi Mátyás és társai büntünyének a rögtönítélő bíróságtól, a rendes bírósághoz való átutalását.

SPORT

Karácsonykor Becskerek válogatottja játszik Novisadon

A fagy enyhülésével párhuzamban visszatér a játékosok és a közönség futballkedve is. Ugyilátszik a hideg mégsem lesz olyan veszedelmes, mint amilyennek az első napokban ígérkezett. Ha elolvad a jég és enyhül a hideg, semmi akadálya nincs annak, hogy mérkőzést kössenek le. A novisadi futballpályák öltözői kifogástalanok, úgy, hogy meghűléstől félni nem kell.

Mindezek figyelembevételével a kerület tervbevette karácsonyra válogatott mérkőzés lejátszását. Becskerek válogatott csapata látogat el hozzánk. A becskerekiek játékerője nagyot javult a legutóbbi hónapokban. A novisadi válogatott játékosok még tréningben vannak és így ha az időjárás is úgy akarja, eléggé érdekes karácsonyi sportélményben lesz részünk.

Két közgyűlést tartanak ma. Mind a kettőt a Maros vendéglőben. Egyik a NAK XV. évi közgyűlése lesz, a másik pedig az Achilles kerékpáregylet. A szimpatikus biciklisták ezuttal először gyűlnek össze közgyűlésre. A közgyűléseket délelőtt 10 órakor kezdik.

A NAK közgyűlése a kerület választmánya Jégdics Istvánt küldte ki.

A kerület választmánya állást foglalt a napilapok alaptalan sporthireivel szemben. A kerület pénteki ülésén szóváltották azt a körülményt, hogy egyes novisadi lapokban és ezeknek híreit átvéző fővárosi sportorgánumban is olyan hírek jelennek meg, amelyek esetleg akaratlanul is káros kihatással lehetnek a város sportjára. A legutóbbi hetekben a város futballprogramjáról írva olyan közlemények láttak napvilágot, amelyek szerint a novisadi egyesület december havában egész sereg bel és külföldi vendégcsapattal kötöttek le mérkőzést. Minthogy ilyenfajta mérkőzésekről szó sincs és ezek a híresztelések esetleges későbbi tárgyalásokban hátrányos szerepet játszhatnak, a kerület választmánya elhatározta, hogy hivatalos sajtóközleményt ad ki, amelyben megcáfolja ezeket az alaptalan híreszteléseket, azonkívül átiratban kéri az érdekelteket, hogy szerkesztőségét az ilyen minden alapot nélkülöző híresztelések mellőzésére.

Nemes táncintézetében minden vasárnap 5-től fél 8-ig és csütörtökön 8-tól fél 11-ig ösztánc haladóknak. Az új tánckursusra december 15-ig, kedd este 9 óráig lehet jelentkezni.

A Nemzeti Színház műsora. Vasárnap d. u. Tatárjárás. Este: Vojvoda Brana. — Hétfő: Csárdás királynő (Mikulics Evka a főszerepben). Kedd: Begovics Milán 25 éves irodalmi működésének jubileumi előadása. Szerda: Ó Fensége mennyasszonya (bemutató). Csütörtök: Ünnepi előadás Ó Fensége születésnapja alkalmából: Vojvoda Brana.

Novisadi terménytözsde

1925 december 12. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, duplikát kassza
kötés 290.—287.50, 650 mm
bácskai Usancen duplikát kassza
kötés 292.50, 300 mm

Tengeri

bácskai 15 IV—15-V. Tisza R. k.
kötés 157.50, 5000 mm
bánati IV, Pancsevo, Duna

kötés 158.—, 4000 mm
szerémi uj, d. k. kötés 130.—, 1150 mm
szerémi száritott, d. k. kötés 165.—, 100 mm
szerémi kval. gar. Ruma kötés 135.—, 750 mm
szerémi uj l. d. k. kötés 137.—, 500 mm
szerémi Postumia paritás vámolt
kötés 178.—, 500 mm

Buzaliszt

bácskai 5. sz. kenyér d. k. kötés 365.—, 200 mm
bácskai nullás bázis kötés 460.—, 100 mm

Bab

bácskai fehér, Usanc. d. k. kötés 180.—, 100 mm
bácskai kézzelválogatott d. k.
kötés 200.—, 200 mm

Iranyzat: nyugodt

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Hirdetőkink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetések csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

APRÓ HIRDETÉSEK

RÉZÜSTÖK, pléh üst-házak legnagyobb választéka. Mélyen leszállított árak. Vasa Maločić rézműves Novi Sad, Kisačka ul. 32. 2466-1-12

10 hold I. oszt. **SZÁNTÓ-FÖLD** Felső Sajlovón szabad kézből eladó. Cim: Milan Ivanović Voka Kraljevička Marko ul. 37. 2489-1-3

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izélesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Zeljeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

BUTOROZOTT SZOBA kiadó. Cim a kiadóban, Trg Oslobođenja 3. szám, Wagner-palota.

VAGYONOS URIASZ-SZONY házasság céljából ismeretséget kötne feltétlenül jellemes, komoly 40 év körüli uriemberrel, aki a gazdaság vezetéséhez is ért. Ajánlatokat reáseletes információval és teljes névvel ellátva TANYA jelgére e lap kiadóhivatalába kell küldeni. Diskretio becsületbeli kötelesség 2496-1-3

500 dinar **JUTALMAT** adok annak, aki részemre Novisadon megfelelő állandó állást szerez. Cim a kiadóban. 2525-1-7

FIU TÉLIKABÁT és cipő férfi és női télikabát és egyéb jókarban levő ruhánemű eladó. Petra Zrinjskog utca 71.

Különbejáratu, 2 agyas

butorozott szoba

házaspárnak, esetleg két ur részére azonnal kiadó 2518-2x

Ugyanott egy nikkelezett gyermekkosci, különféle butorok és férfi ruhák eladók Cim a kiadóhivatalban

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

ELADÓ EGY JÓKARBAN LEVŐ ZONGORA

Megtekinthető hétköznapokon déli 12-2-ig. 2529 Cim a kiadóhivatalban. 1-2

Szép és olcsó

Karácsonyi ajándékok

kaphatók

Ertl Bálint

ékszerész és órásnál Novi Sad, Kralja Petra u. 30.

Friss

MARONI

megérkezett

KOLARSKI V.

KOLARSKI J.

NOVI SAD

NOVI SAD

Kr. Aleksandra 1.

Temerini ulica 29.

2521

cégeknek.

1-2

Rnébl-féle asztalostelep

a Brüll kendergyárral szemben azonnal beköltöztethető 4 szobás lakással és 26 méter hosszú emeletes raktárral kedvező fizetési feltételekkel eladó. Bővebbet 2524 eladó. 3x
Toma Bačić Novisad, Miletićeva 26. Telefon 220.

1 és 2 szoba-konyhás

lakások kiadók „Jugokommerciánál” Parnogml. ul. 10

MŰHELYÁTHELYEZÉS!

2513-3x

HOLITZKY KÁROLY

VILAMOSÁGI GÉPJAVITÓMŰHELY NOVISAD műhelyét kibővítve Temerini ucca 33. alá helyezte át. Táviratcim: Technika Novisad

Eladó egy garantált fajtisza

OROSZ SPICC

„Jugokommerciánál”, Parnogmlinska ulica 10. sz.

NAGY KARÁCSONYI OLCSÓ VÁSÁR (10-20%-os árleszállítással) PAPYRUSNÁL Jevrejska ul. 7.

Zászlókat, templomdekorációkat, temetkezési cikkek, konfekció, ágyterítők, függöny és mindennemű

műhímezést

olcsó árak mellett gyorsan készíti KORN JÓZSEF Novisad, Trg Oslobođenja 1. szám. (2389-6x)

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanítani, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz Trg Oslobođenja 3.

818-4

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazon jó barátainknak és ösmerőseinknek, kik felejthetetlen jó férjem illetve édes apánk

SZABÓ PÁL

temetésén való megjelenésükkel koszoru és virág adományokkal mérhetetlen nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, külön köszönetet mondunk a villanytelep Igazgatóságának és alkalmazottainak koszoru adományuk és testületileg való megjelenésükért.

Novisad, 1925 december 13-án

A gyászoló
Dollencz és Szabó
család

Dijtalanul közvetítünk Önnek

tisztviselőt, segédet, soffórt,

vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia” állásközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

Legélszerűbb s legalkalmasabb **Karácsonyi ajándék: a bélyeg!**

Beszerezési forrást megmondják a kiadóban

2475-1-0

Eladó

egy jókarban levő 48 colos cséplő az összes hozzávaló felszerelésekkel és elevátorral. Cim:

Pál Márton Mošorin, Rutas ul. 582.

ÜRES SZOBÁK

kiadók „Jugokommerciánál” Parnogmlina ul. 10.

Saját termésű elsőrendű természetes

érett virágméz

1 kg à 15.- dinárért kapható
5 kg à 14.50 dinárért
10 kg à 14.- dinárért **Mudroch A.**
méhészetében Novisad, Vodnikova (Galamb u.) 8.
2516-3x

TANONCNAK

egy jó házból való fiu azonnal felvétetik **KRINECZ ISTVÁN** mészáros és hentes, Mátyás király ucca 25.

ÜZLETHELYISÉG

Uspenska u. 5. szám alatt kiadó január 1-re

KARÁCSONYI VÁSÁR

Minden vevő, ki 1925. december 31-ig nálam szerzi be szükségletét **Férfi és női szövetekben**, női kabát, kostüm, Ulster, téli kabát, smoking és egyes nadrágok, valamint a hozzávaló összes bélésaruban a bevásárlás végösszegének **10%-át mint premiát készpénzben visszkapja.**

WIEGENFELD JAŠA JENŐ, Novisad. Kr. Petra 13.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
női szabó műhelyemet
 Vilson-tér 5. (Schaffer-ház) a Főpostával
 szemben helyeztem át. Tisztelettel
Brandelíkné, Fiala Mária.
 1111-1-3

MEGHÍVÓ
 az 1925. december hó 13-án d. e. 10 óra-
 kor a Maros-vendéglőben tartandó
közgyűlésre.
 Közgyűlés tárgysorozata ugyanaz, mint
 az érvénytelenített nov. 29-iki közgyűlésé.
 N. A. K. elnöksége.

50-100 dinár jutalékot fizetünk
 Önnek, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakás-
 címeiket közöl velünk — Parnogmlina ulica 10.

Olcsón ehet,
 mert olcsóbb lett a **hús!**
 1 kg. marhahús levesnek II. r. 12.— dinár,
 I. r. 14.—
 szelethús 16.—
 disznóhús 16.—, 18.—, 20.—
Mikits F. üzleteiben
 Főüzlet: Futaki ut és Ljubljanska u. sarok.
 Fióközlet: Lövdődenél.

„KORZÓ“
 cukorka és cukrászsütemény műhelye
 egy jobb családból való tanoncot keres. Fizetési
 feltételek megbeszélés alapján. Referáltak for-
 duljanak fenti műhely vezetőségéhez, Zmaj Jova-
 novića ulica 6. („Dobrotvor“ palota.)
 2476 1-3

Ha kiadó lakása van,
 jelentsé be nálunk és mi díjmentesen azonnal ki-
 adjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

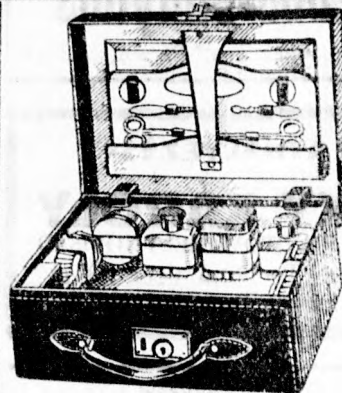
— Ha azt kívánja, hogy szobája jó meleg le-
 gyen és hogy megtakarítsa a fűtőanyagának majd-
 nem a felét, rendelje meg és szereltesse fel
a STEDISÁT.
 A kifogástalan működésért teljes garanciát vállalok.
 Ára, a szereléssel együtt 120.— Dinár. Megrende-
 lések írásban vagy személyesen
a STEDISÁNÁL,
 2501 Novi Sad, Cetinjska 3. 1-4

Zongorák
 és
Pianinok

 elsőrangú gyártmány nagy választékban
Truppel Bélánál
 -o- hangszer készítő -o-
 Novisad, Dunavska ulica 17.
 Željeznička ulica 31. szám.
 Nagy raktár mindenféle hang-
 szerekben, gramofonok s gram-
 fon-lemezekben, ugyszintén bel-
 és külföldi quintisztika hurokban
 Eladás nagyban és kicsinyben.
JAVÍTÁSONKAT ÉS HANGOLÁSONKAT ELVÁLLAL.
**Lawn tennis rakettek el-
 adása és rakett javítás.**

VENDÉGLŐ MEGNYITÁS Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és jó-
 akaróimat, valamint összes pincértársaimat,
 hogy üzletemet saját házámban, **Kamenička ul. 73. szám alatt** f. hó 12-én ünne-
 pélyesen megnyitottam, mely alkalomból

ma, f. hó 13-án, vasárnap este HALVACSORÁT
 rendezek. Sok évi üzleti tapasztalataim folytán módomban áll a n. é. közönség teljes meg-
 elégedését kiérdemelni. — Kitünő jó **polgári konyha**, valamint **karlócai fajborok**
 vendégeim rendelkezésére szolgálnak. **Szabó Mihály, vendéglő tulajdonos.**
 Számos látogatást kér tisztelettel:

Legszebb Karácsonyi és Ujévi ajándék
 még mindig egy szép tárgy bőrből!

Főüzlet: **Novi Sad F. DIETRICH** Fióközlet: **Novi Sad**
 Kr. Petra 30. Fő-utca.

Bőr diszmuáru kereskedő és speciális készítőnél.

Nagy választék saját készítésű gyönyörű és modern kivitelű
 női táskák, férfi pénztárcák, portmonék, utinecessairek, manikűr,
 cigaretta és szivartárcák, valamint utazó- és kézibőröndökben
 épügy, mint mindennemű e szakmába vágó bőrdiszmuáru áruban.
Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

100-150 ezer dinárral

társ kerestetik nagy vevőkörrel ren-
 delkező kereskedelmi vállalathoz.

Jelige: „Hitelüzlet kizárva“

írásbeli ajánlatokat

FAUST hirdetőiroda Novisad
 Kralja Alexandra ulica 12. közvetít.
 2515 1-2

**PATKÁNIN patkányirtó-
 szer** doboza 15
 dinár, kapható minden gyógyszertárban és
 drogériában, továbbá a **Torontali Agrár-
 banknál, Veliki-Bečkereken.** 2481-1-0

Ha állásra van szüksége,
 forduljon „Jugokommercia“ állasközvetítőhöz, Par-
 nogmlina ulica 10.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrlött kőso, vagononként és
 kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad
 Futoški put 66. Telefon interurban 534.

TELEFON 455 TELEFON

utján rendelje meg a tűzifát a

D.D. za Eksploataciju Drva-nál
 (Novisad, Strand ut mellett)

ha jó és olcsó tűzifát akar, mert nemcsak olcsó
 fát kap, hanem

1/4 öl tűzifát ingyen kap,
 mert minden hó végén kisor-
 solunk egy napot a közjegyző közbejöttével és
mindenki,

aki ezen a napon rendelte fáját, az a szállító-
 jegy igazolásával

1/4 öl tűzifát ingyen kap!
 2376-1-0

Ha szép, jó és olcsó cipőre
 van szüksége, csakis

Mocko i Drug-nál

(Omaljev prolaz)

vásároljon, mert ott minden tekin-
 tetben kifogástalanul szolgájk ki.

Elsőrangú melegbélésű, prémes **NŐI CHEVREAUX CIPŐ 400 dinártól 450 dinárig.**
 Gyönyörű brokátok nagy választékban, lack fantáziák.

Gyárosok, kereskedők, ügynökségek figyelmébe!

Utlevél láttamoztatást és beszerzést az összes követségeknél elvállal. Napi futárszolgálat.
 Elvállal a legolcsóbban levelek és csomagok átadását és átvételét, valamint bármely meg-
 bízást **Beogradban.** — Uti felvilágosítással, valamint beutazási, tartózkodási engedélyek
 ügyében díjmentesen ad felvilágosítást. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan elintéző

Vojvodjanska Trgovačka Agencija, Novi Sad, Kralja Petra ul. 29.
 Telefon: 582.

Karácsonyi ajándékok

a legjobb és legolcsóbb kivitelben melyen le-
 szállított árak mellett és nagy választékban

A. LAX bőrárúüzletében

Novisad, Duna ucca 20. sz. alatt kaphatók

Női kezításkák, gyermekretikülők, férfi-pénztárcák, cigaretta- és szivartárcák, mani-
 kur-készletek, necessairek, varrókészletek, íróasztalmappák, ékszerdobozok, bőr- vulkan- és
 vászonkofferok, akta- és iskolatáskák, különböző nyergek felszereléssel, férfi és női bőrvék stb.

A DÉLBÁCSKA VASÁRNAPI MELLEKLETE

Ember!

Te kegyetlen kisisten
Miért élsz??

Azért-e,
hogy rátörj ismeretlen népre
s leped nyomát könny árja kísérje?
Hogy gyilkos kezded mely a vértől ázott
Szállítson rád ezer ajkáról átkot?

Vagy azért-e,
hogy jó haszon fejében
Mikor minden alszik az éjnek csendjében
Mások tulajdonát magadénak nézted
s bünid sokaságát lopással tetézzed?

Vagy azért-e,
hogy imádság helyett
Istenkáromlásra használd a nyelvedet
Shogy gazemberségedhez, nem törődve véggel
Tanunak Istent hívó égre emelt kézzel?

Am a végítélet eljövend majd egyszer
Mikoron büneid megbánod ezerszer
Hogy jogod ordítani: irgalom! kegyelem!
Javulok! hagyj Uram még a földre mennem
Hogy éljek még egyszer, jóvá téve mindent
Istent dicsőítve, s megszeretve embert!
Am ha nem javultál hosszú életem át,
Ugy rosszaságodnak rosszul veszed hasznát.

Malaga, 1922. nov. hó. (francisco.)

¶ vegetáriánus

A minap bementem egy étterembe, ahol találkoztam M. barátommal, aki híres vegetáriánus apostol. A legnagyobb csodálkozásomra éppen egy bécsiszeletet fogyasztott még pedig a legnagyobb élvezettel.

— Szervusz, — szólok hozzá, — hát már nem vagy vegetáriánus?
— De igen, válaszolt a barátom.
— Na és a bécsiszelet?
— Ez tiltott gyümölcs.

Halalos szender

— Paul Verlaine —

Szender száll fölém
Nagy, fekete szárnyon;
Szunnyadj, vak remény,
Szunnyadj, hiu álmom!

Minden összefolyt,
Mindent elfeledtem,
Jó vagy rossz ha volt...
— Jaj, miért születtem!

Bölcső vagyok én,
Lágyan ringva rengők
Sirom üregén...
— Meg ne törd a csendet!

Az utazó kalap

Irta: HENRY BIDOU

Megható történet.

Valamelyik svéd vonaton egy utas kihajolt és a szél elvitte a kalapját. A vonat persze tovább rohogott és vitte a megkalaptalanított utast az Ég tudja miféle állomások felé. Titokzatos utas! A történet nyomát veszti.

Senki sem tudja sem nevét, sem hazáját. Senki sem tudja mi lett vele. A közhit azt tartja, hogy új kalapot vett.

Az előbbi kalap pedig ott maradt a sínnek mellett s egy vasutas megtalálta, fölvette. A vasutas becsületes ember volt. Kereste a kalap tulajdonosát. Sok időt vesztegetett el arra, hogy kollégáinál tudakozódott; de ezek kö-

KI VOLT ANONYMUS?

Néhány nappal ezelőtt elterjedt a híre, hogy magyar tudósok kutatásai a kérdésben uralkodó hosszú bizonytalanság után végre megoldáshoz jutottak az Anonymus problémákban. Az érdekes felfedezés részletei a következők:

Jakubovich Emil akadémiai széktaglalt előadásában új nyomon, új apparátussal fogott az Anonymus-kérdés megfejtésébe. A Gesta Hungarorum két kezdőszavának helyes feloldásában már száznyolevan éve látják a tudósok a megfejtés kulcsát. Az első magyarázó: Bél Mátyás szavának sulya azonban akkora volt, hogy hat nemzedék kutatói közül alig néhány mert eddig kételkedni benne, vajjon a prologus kezdő szava, P. dictus, igazán Praedictusnak olvasható-e? Bél Mátyás ugyanis kissé körülményesen úgy magyarázza a dolgot, hogy a szerzőnek és barátjának, kinek könyvét ajánlotta, neve a kéziratnak a lusta és hanyag másoló hibájából üresen maradt első lapjára került volna, vagyis a prologus élén álló Praedictus szó a szerzőnek eredetileg teljesen kiírt, de a másolatból már kimaradt nevére utal.

Az első, aki ennek a Bél Mátyás-féle olvasásnak és magyarázatnak helyességét kétségbe vonta, sőt nem törődve vele, hogy az időközben elhunyt aposztrofált már nem kelhet védelmére, kemény szavakkal meg is támadta, a beszercebányai származású Kollár Ádám Ferenc volt. A bécsi Hofbibliothek custos primarius-a lévén, alkalma volt alaposan szemügyre venni a kéziratot és a kodex első felemlítőjének, Lambecius Péternek általa kiadott kommentárjához írt függelékében — történetesen éppen száz évvel azután, hogy Lambecius megemlékezett a Gestá-ról 1766-ban a Praedictus magister olvasását is, a hozzáfűzött magyarázatot is, turpis error-aak minősíti, amennyiben szerinte P. dictus magister-nek kell a vitás szót olvasni. A szerző — teszi hozzá Kollár — nevének kezdőbetűjét írta

munkája élére és szerénykedésből nem nevezi magát mesternek, hanem mesternek nevezettnek. Ezt a nagy tudásra valló és — mint alább látni fogjuk — egyetlen helyes magyarázatot hol egyáltalán nem, hol csak fenntartással akceptálta a tudományos világ. Voltak ugyanis, akik a Praedictusszal szemben elfogadták a P. dictus-os olvasást, vagyis a P. betűben a szerző nevét rejtő siglát látják, de a szerénységéből hozzátett dictus dolgában éppen száznegyven svig kellett Kollárnak a rehabilitációra várnia. A középkori latinságban szokatlan, szinte példátlan szólásmód párjára ugyanis csak 1906-ban bukkantak. Ebben az évben derült ki, hogy a Praedictus mellett kardoskodó tudósok minden szörnyűködése ellenére is, a P. dictus magister-féle is akad ám példa, vagyis, minden szép elmélet dacára, a P. dictus magister-ből igenis a szerénykedő P. mester nevének kezdőbetűjét kell kiolvasni.

A Praedictus-párt legnyomósabb érve a kodex-másoló hanyagságából üresen maradt első lap volt. Az a körülmény, hogy a Gesta szövege egyetlen ismert, nyilván a XIII-ik századból való másolatán az első levél belső lapján kezdődik, mindenesetre szokatlan és feltűnő, de még nem perdöntő a diszesre tervezett címlap és a hozzáfűzött tetszetős érvelés javára. Annyival is kevésbé, mert mint újabban kitűnt, például a pannonhalmi könyvtár hártakodexei közül akárhányban üres az első levél külső lapja és a szerző neve, könyvének címe a belsőn áll.

Jakubovich Emil, mint őszintén bevallja, jobb híján, kezdetben maga is a régi, hibás véleményt, vagyis azt osztotta, hogy a szerző nevét és a mű címét az üresen maradt első lapra szánta a másoló. A rendellenes szövegkezdés igazi okát csak akkor tudta meg, mikor 1923 nyarán alkalma volt az eredeti kodexet, de különösen annak eleve gyanuba vett első lapját megvizsgálnia.

Miután már szabadszemmel is több sor

zül egyiknek a neve sem kezdődött a kalap monogram-betűivel; ellenben mindegyiknek megvolt a maga fejfedője, becsületes, erős, svéd fejfedője.

Ekkor a vasutas, miután ekkép eleget tett lelkiismerete minden követelményének, fogott egy cédulát, ráírta az eset rövid foglalát, ráragasztotta a kalapra s az egészet átküldte a szomszéd állomásra, ahová esetleg reklamáció érkezett be a kalapra vonatkozólag.

A kalapra vonatkozólag semminő reklamáció nem érkezett be a szomszéd állomásra. Viszont ott is akadt egy ép oly becsületes és rendszerető alkalmazott, mint az előbbi, s az ugyanaszerint a mód szerint járt el, mint az előbbi. Valóban egészséges egy módszer, kizárja a tévedés minden eshetőségét. Ő is kikérdezte kartársait, értesítette felsőbbtségét s tudakozódott polgártársainál. Mivel senki sem ismert rá a kalapban tulajdonára, fogott egy cédulát, híven leírta rá eljárási módozatainak foglalát, ráragasztotta a kalapra s átküldte az egészet a következő állomásra.

Ugyanezen a kalandon ment át a kalap állomásról állomásra. Az összes svéd vasúti alkalmazottak egyaránt lelkiismereteseknek, gondosoknak és becsületeseknek bizonyultak. Egy sem adta magát kishitűségnek. Egy sem vesztette el reményét és hitét abban, hogy egyszer csak megtalálják Gothia vagy Dalecartia valamelyik pályaudvarán azt az embert, aki elvesztette kalapját. Mindegyik állomás tovább adta a következőnek ezt a nemeztárgyat, mely gazdáját kereste. Már tele volt ragasztva cédulákkal; teteje, oldala és karimája

eltűnt az írott bizonyítékok alatt. Teljesen elvesztette eredeti alakját; alakatlan, ünnepélyes lett, tele bizonyítványokkal és titkokkal.

Bejárta egész Svédországot. Látta a Mälartavat sötét vizével a moszatos sziklák alatt. Látta az ódon Upsalát, Gefhét, végigjárta a norvég határokat. Fölment Trondjembe és vissza leszált Christianiába. Utközben fölvette Göteborg bélyegzőjét és befutott Malmöbe. Fáradhatatlanul elhajózott Seelandba és Fionán keresztül visszatért a kontinensre. Már ez a körútja felemészített majdnem egy esztendő. Most Észak-Németországban szignálják Tulajdonosának viszont, ha még mindig utazik, volt ideje kétszer körülutazni a világot.

Azt hiszem, ha tudott volna a kétségbeesett erőfeszítésekről, melyeket kalapja kifejtett, hogy visszakerüljön hozzá, meg a fölemészített időt, papirost, tintát, enyvet és szenet: ez az ember figyelembevette volna az emberi természetet általában és a fejfedők hűségét különösen. Ám a hálátlan tulajdonos, aki ennyi fáradságba került, nem tud róluk. Ő megátalkodik abbéli meggyőződésében, hogy kalapja őt könnyelműségéből hagyta el s az első jöttment paraszt viseli már.

Bár e sorok őibrándítanak őt e tévedéséből! Boldogok lennének...

De nem folytatom. Mert a dolgok s az ember természetéből folyik, hogy Skandináviában nem egy utas járt így. Aminthogy ez a kalap a másik végletbe esett és több gazdát is talált.

Egyébként már teljesen használaton kívül van.

Egészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő
érzetében, frisseségről sugározva,
ápolva és gondozva. Örömteli
egészség nevetve mutatja a ragyogó
fogyvöngyöket.

A Kalodont fogkrém minden-
napi használata a legbiztosabb
módja, hogy fogaink épségét
és szépségét megőrizzük.

vakarást vett észre az üresnek látszó lapon, kvarcprizmával és a higanylámpa ibolyántuli — láthatatlan — sugaraival dolgozó fényképezőgéppel több felvételt készített róla. Az eredmény meglepő volt: a fényképen nem kevesebb, mint harmincnégy, többé-kevésbé olvasható sor tűnt elő: betűről-betűre a Gesta tulsó lapjáról is, mert prologus, mindössze más sorbeosztással és helyeokint más rövidítésekkel.

A dolog magyarázata kézenfekvő: a gyakorlatlan másoló ugye lehet, több hibát követett el, az iniciáló számára hagyott helyet is kicsinyelte, szóval megsokalva a sok csunya javítgatást, fogta magát és kivakarta harmincnégy-sornyi munkáját, s tudva, hogy a vakart részen szétfolyik a tinta, de különösen a jóval higabb piros festék, nem rajzolhatja meg az iniciálét, nem írhatja fel a rubrumos fejezetcimet a tulsó lapon, most már ovatosabban több helyet hagyva a szövegkezdő P betű számára, előlőről kezdte az egészet.

A modern fototechnikának a paleografia szolgálatába fogadásával megtudták tehát, hogy az első lap nem volt üres. Szöveg volt rajta, mely ugyancsak a dictus magister szavakkal kezdődött. Ezzel azután a Praedictus-os olvasás valószínűsége még jobban megingott. Nincs többé mire vonatkozzék az „előbb megneve-

zett” jelző, következésképp a sokat vitatott cifra P-betű mégis csak az író nevét rejtő sigla.

A Gesta Hungarorum szerzőjének tehát P-vel kellett, hogy kezdődjen a neve. A kérdés nyelvészeti vizsgálatára, illetve a Kollár kifejezte P. dictus magister megoldás támogatására Jakubovich Emil féltucatnyi magyar okleveles adatot hoz fel. Nem érve be azonban velük, azt vizsgálja, hogy azokban a francia, hihetőleg párisi egyházi iskolákban, amelyeknek valamelyikében, Béla király jegyzője prologusából következőleg, megfordult, vagy a velük összeköttetésben állt francia kolostorban járt-e a kérdéses dictus-os kifejezés. Számos oklevélen kívül egy a XII. század derekáról való levélgyűjteményben megjeljük a szövegkezdő P. dictus magister tökéletes mását. Egy francia apáca levelében szerénykedve T. dicta magistra-nak nevezi magát.

Béla magyar király jegyzőjének neve tehát, minden kétség kizárásával, P, betűvel kezdődött. Műve kezdőszavainak biztos megállapítása és a dictus-os szerkezet XII. századbeli francia eredetének kimutatása egyúttal annak a következtetésnek helyességét is megerősíti, hogy a magister tanulmányait francia földön, nyilván Párisban végezte.

De a XII. század a diákvándorlások kora. Önkéntelenül e diákvándorlások jutnak eszünkbe, ha P. mester ajánló sorainak a prologusának tanulmányozása közben Ugó Bononensisnek 1119 és 1124 között írt, Rationes dictandi prosaice című levelezőkönyvét vesszük a kezünkbe. Nemcsak magisterünk N. barátjához írt ajánló sorainak minden egyes kifejezését találjuk meg benne betűről-betűre, több ízben is ismételve, de ami még feltűnőbb, a művecske prologusának is, melyben Ugó Bononensis egyúttal a prologusszerkesztésre is utmutatást nyújt, ugyanaz a gondolatmenete, mint a Gesta prologusáé. Ezt a többszörös egyezést már alig lehet a véletlennek tulajdonítani. Párisban, Bolognában vagy akár Magyarországon, kezébe kellett, hogy akadjon a „névtelen” jegyzőnek Ugó prózai írásművek és levelek szerkesztésére adott utmutatása.

Eljutottunk ezzel a Gesta Hungarorum keletkezése idejének, szerzője korának kérdéséhez.

I. és IV. Béla korát eleve kizárva, Jakubovich Emil lelkiismeretes nyelvtörténeti vizs-

glat alá veszi a Gesta Hungarorum nagyszámu magyar személy-, hely- és köznevet és megállapítja, hogy a kódex sajátos, de következetes ortografiája sok tekintetben megegyezik a II. Béla és II. Géza okleveleiben szórva nyosan előforduló nevek írásmódjával. Fogadjuk el egyelőre tehát csak feltételesen, hogy P. mester a XII. században élt, II. Béla jegyzője volt és Gestá-ját „Jóemlékeztető” király halála után, a század dereka körül írta. Életének egyes a Gestából kiolvasható mozzanatain kívül Jakubovich Emil még azt a nyomós érvekkel alátámasztható tetszős föltevését is érinti, hogy II. Géza a Magyarországon éppen akkoriban — 1147-ben — átvonuló VII. Lajos francia király Odo de Deogiló nevű történetírója — talán éppen egykori iskolatársa levelének átadója — mellé tolmácsul a francia iskolázottságu P. mestert adta.

Ki volt már most P. mester — II. Béla magyar király jegyzője? Jakubovich Emil az Anonymus-kérdés egyik multszázadbeli avatott kutatójával: Fejér Györggyel együtt arra a Péter nevű papra gondol, aki II. Béla nevében 1134-ben sok más kincsel együtt — ezt tünt fel legjobban — két diszes szerszámózasu aranyosnyergű fehér lovat visz ajándékba II. Lóthár német császárnak, amelyet P. mester Gestájában Árpád küld követői által Salán fejedelemnek. Ez a Péter nyilván egy személy azzal a Péter nevű óbudai préposttal, aki tíz évvel előbb II. István jegyzője volt. Ezekután szinte természetes, hogy e követségének, a franciaországi diákevek után, élete legjobban kimagasló eseményének, valamint prépostsága székhelyének leírására Gestá-jában külön-külön fejezetet szentel, aminthogy aligha véletlen, hogy az óbudai prépostság 1648-ból származó megerősítő levelében ugyanazok a helyek — a Csepel-sziget, a megyei rév, Pest, stb. — szerepelnek, mint Anonymus-nál, ki másrészt egy szóval sem említi oly fontos várost, mint Székesfehérvár, vagy Esztergom. Ezt az óbudai prépostságot, melynek maradványaira egyébként a mostani református lelkeszlak alagsorában 1016-ban és 1023-ban rá is bukkantak, bírta és örökölte meg azzal, hogy közelében temetteti Árpádot 1147 és 1196 között írt művében a Gesta Hungarorum immár nem névtelen krónikása, a szerény Petrus dictus magister ...

H. A.

Mennyit keres az amerikai fizikai és szellemi munkás

Kimutatás a legújabb munkabérekéről — Legjobban a szakmunkásokat fizetik meg

Az európai ember szemében Amerika még mindig mint eldorádó szerepel. Az európai, aki a viszonyokat nem ismeri, még mindig azt hiszi, Amerika a maga kolosszusával olyan megélhetési lehetőségeket tud nyújtani, mely elképzelhetetlenül túlhaladja azt, amit Európa ad népeinek, dolgozó osztályainak. Ha az ottani munkabéreket összehasonlítjuk az európaiakkal, az összehasonlítás az első pillanatban Amerika előnyével fog zárulni. Ha azonban az összehasonlításban tovább megyünk és a megélhetési viszonyokat is tekintetbe vesszük, arra a következtetésre jutunk, hogy a viszonyokhoz képest Amerika egyáltalában nem fizeti meg jobban az emberi munkát, mint Európa.

Egy newyorki lap a napokban az alább közölt érdekes kimutatást publikálta, amelyből azután kétségtelenül megállapítható, hogy a munkások Amerikában is ugyanugy nyomorognak mint Európában.

Jelenleg a különböző repülőgépgyárakban dolgozó szakmunkások fizetése a legnagyobb, amely összeg 28 és 40 dollár heti bér között mozog. A szabómunkások heti fizetése 26—36 dollár. A papírgyárak is azok közé a vállalatok közé tartoznak, amelyek a viszonyokhoz mérten elég jól megfizetik a munkát. — Itt a hetibé 24—31 dollár. A cipész munkások már a második csoportba tartoznak, heti 23—30 dollárral. Tekintettel az óriási arányú építkezésekre, a kőművesek minimális hetibére 24 dollár, amelyet azonban 39-ig lehet felfokozni. Az asztalosok annak ellenére, hogy ugyancsak az

építőmunkások csoportjához tartoznak, 20—26 dollárt tudnak hetenként keresni. A dokkmunkások keresete 18 és 35 között mozog. Igen előkelő helyen vannak az ékszerkészítő munkások, akik 30—40 dollárt keresnek. A cukrárszok, pékek 18—24, dohánygyári munkások 16—23, textilmunkások 17—23, különböző luxuscikkeket gyártó üzemek munkásai 22—28. Fehérműkészítők hetibére pedig 12—18 dollár.

Ezzel szemben figyelembe kell vennünk azt is, hogy az elsőrendű életszükségletek fedezésére mennyi szükséges. A legegyszerűbb munkás a legegyszerűbb lakásért is napi egy dollárt fizet. Az élelem szintén nem olcsóbb. Newyorkban például egy tál főzelék 30 a husételek közül pedig a legolcsóbb 50 centbe kerül. Így az amerikai munkásnak sem valami virágos a helyzete. Munkabérükből csak azok a fizikai munkások tudnak valamit félretenni, akik megelégszenek az elsőrendű életszükségletek fedezésével és azontul mindenről lemondanak.

A szellemi munkát végzők helyzete valamivel jobb. Az átlagos havi fizetés, a nem teljesen önálló munkakört betöltőknel 120 és 160 dollár között mozog. Az önálló munkát végzők havi fizetése már sokkal jobb, mert 360 dollár fizetést is elérnek. Természetes dolog, hogy a kivándorlók ilyen állásokat nem tudnak elnyerni, mert ahhoz az angol nyelvnek írásban és szóban való teljes ismerése szükséges.

*

A NŐK ÉS A KÉTSÉGBEESÉS

Rövid elmélkedés arról, hányszor esnek kétségbe a nők

Nem szabad kétségbeesni! — hányszor halljuk ezt az oktató és fölényes jótanácsot az életben, amely tulajdonképpen mélységes igazság, lévén a kétségbeesés a legtehetősebb dolgoknak a világon. Egészen természetes, hogy e mélységes igazság tudatában azért mindannyian jóegynéhányszor kétségbeestünk már és kétségbe fogunk esni ezután is. Tényleg jönnek olyan pillanatok néha, amikor azt hisszük, hogy nincs más kiút a számunkra, mint a kétségbeesés, melynek sötét sátorába visszavonulni, jóformán az egyetlen vigasztalás. Pedig a kétségbeesett embernek soha nincs igaza, legfőképp pedig akkor nincs igaza, ha minduntalan kétségbeesik, mert nagy bajokon még csak érthető valahogy a kétségbeesés, a lélek megnyugszik, ha soká fűrésztik benne, de kis bajoknál: fölösleges, túlzott és sokszor neveléses. Ennél a pontnál érkezünk el oda, ahonnan el kell indulnunk azzal a megállapítással, hogy a nőknél könnyebben nem tud kétségbeesni senki. Ez egy egészen csodálatos és szertelen női erény, nem ismerik fel azt a határt, amelyen túl még valahogy megérthető és megmagyarázható a kétségbeesés, hanem éppen úgy kétségbe tudnak esni egy háromemeletes ház összeomlásán, mint ahogy kétségbeesnek afelett, hogy egy csepp fekete kávé rápottant az új selyemruhájukra. Például ruhát rendelnek a szabójuknál és ebből az alkalomból vizsgáljuk végig, hányszor fogja el őket a kétségbeesés. Először is kapnak egy vacsora meghívást, amelynek a végére odabiggyeszti a barátjuk ezt a kedves figyelmeztetést: édesem, aztán nagyon szép légy, mert itt lesz Zsarnóczayné, akit veled akarok pukkanítani. Ez a figyelmeztetés annyit jelent, hogy Zsarnóczayné nagyon el van ragadtatva a saját toiletteitől, tehát vigyázni kell az öltözködésre, hogy fel lehessen venni vele a versenyt. Következik tehát a ruhatári készlet átvizsgálása, némi töprengés néhány napon keresztül, s akkor jön az első számú kétségbeesés:

Mit fogok felvenni?

Ezt, hogy „nincs mit felvennem,” ezt minden nő legalább egymilliószor mondja el a földi életben s ha e mondást a férjek komolyan vennék, az egymillió sóhajnak egymillió ruha lenne az eredménye. A férjek azonban bölcs és ravasz emberek, és éppoly gépiesen válaszolnak a „nincs mit felvennem” kijelentésre, hogy „nono, édes angyalom”, mit ahogy más ember „jó napot”-jára azt mondják: „alázsolgája”. A jelen esetben azonban Jankák vacsorájáról van szó, mégis komolyabban kell felfogni ezt a riasztó hírt, hogy nincs mit felvennem, mert a kétségbeesés itt némileg indokolt. Jankák vacsoráján szépnek kell lenni az asszonynak, mert Jankák vacsoráiról beszélnek a társaságban, csupa kényes, jól öltözködő ember jár oda, vagyis az első számú kétségbeesés eloszlik a férj varázsoszra.

— Tessék egy szép estélyi ruhát rendelni Billardinál.

Ezzel a dolog rendben van és következik a második számú kétségbeesés. Tudnillik Billardi egy elkényeztetett divatművész, aki nem szívesen vállal rendelést az utolsó pillanatban. Most is, miután meghallja, hogy a vacsora két nap múlva lesz, hallani sem akar a rendelésről s ez a konok csökönyösség eredményezi a második számú kétségbeesést. Végre Billardi enged, kiválasztják az anyagot, a facont, a színt és az asszonyka boldogan hazaviharzik. Huszonnégy óráig el van ragadtatva és madarat lehetne fogatni vele, a másnapi ruhapróba után azonban otthon kitör rajta a harmadik számú kétségbeesés:

— Mért hogy kéket rendeltem és nem halványlilát.

Ez a harmadik számú kétségbeesés aránylag rövidéletű, mert a férj kijelenti, hogy a múltkor egy amerikai illusztrált lapban Mrs. Thompson, Amerika leggazdagabb és legjobb öltözködő asszonya egy körkérdésre vonatkozólag kijelentette:

— A legtöbb ruhám kékszinű, mert a szökék bájjait ellenállhatatlanná teszi.

Mrs. Thompson kijelentése elfújja a harmadik számú kétségbeesést, melyet a vacsora estjén követ a negyedik számú kétségbeesés. A ruhát ugyanis nem hozzák. Billardi hét órára ígérte, már háromnegyednyolc és a ruha nincs itthon. Billardi egy hitvány, mert telefonja sincs, lévén okos ember és tudja, hogyha lenne, a hölgyek nem hagynák élni. A negyedik számú kétségbeesés tehát már mély nyomokat hagy az asszonyi kedélyen és mindaddig fokozódik, míg végre a férj kocsiba ülteti Julit, a szobaleányt, aki elvágat a divatszalonba és — hála a Gondviselésnek — végre hazahozza a ruhát. Félkilenc, már minden rendben van, száj, szemek, haj estéli pompában, a könnyű ruhát csak fej kell venni s már mehetünk is. Ekkor sötétlik fel a legnagyobb ötös számú kétségbeesés.

— Schlussba bő! — hangzik a riadt kiáltás, az egész ház összeszalad és egy síró asszonyka kétségbeesetten mutatja az ijedten berohanó férjnek a corpus delictit.

Öt kétségbeesésen megy keresztül az asszonylélek, míg új ruhájában végre elindulhat vacsorázni, hogy megpukassza Zsarnóczayné. Az új ruhát az őv táján egy gyémántos mellű szoritja szűkre, most már nem bő schlussba, kár volt kétségbeesni.

A női kétségbeesés könnyelmű és keservesen lángot vet például akkor, ha vörös bor ömlik ki a vacsoraasztal abroszára, ha a pudringot önmagába roskadva találja fel a szakácsné pont akkor, amikor Lekvárossy, a híres gourmand agglégény hivatalos vacsorára. Érdekes azonban, hogy a női kétségbeesés, amelyen gyorsan sötétlik fel, olyan gyorsan elosztható is. Miután Lekvárossy fölényesen kijelenti, hogy az igazi gourmand csak a roskadt puddingban lelheti meg a gyomor igaz örömét, már nyoma sincs a kétségbeesésnek. Ez onnan van, hogy a hölgyek tulajdonképpen unják a kétségbeesést és néha elég egy könnyű szalmaszál ahhoz, hogy abba megkapaszkodva azonnal kikecmeregjenek belőle.

Legfőképp unják a kétségbeesést akkor, mikor részvételtjes kétségbeesést követel tőlük — a férjük. Ilyen részvételtjes kétségbeesést szokás követelni a gallérgomb elvesztésekor, vagy amikor a férj esti borotválkozás közben megvágja magát. Dül a vér az éles kés nyomán, timsó kölni viz mind nem állítja el a vérzést, a férj kétségbeesve és dühösen kívánná ilyenkor a feleség részvételtjes érdeklődését és együttérző kétségbeesését.

Ilyenkor azonban csodálatos módon csak valami kicsinylő szánakozás rendül feléje a részvételnitlatkozatban:

— Mennyi hü-hó egy ilyen semmiséget!

Igazán kétségbeesítő hölgyeim, hogy még kétségbeesni is csak — maguknak szabad.

Endrődi Béla.

Tizenhétmillió dollár egy házért. A napokban cserélt gazdát New-York egyik leg-hatalmasabb felhőkarcolója. A hatalmas épületkolosszust, amely a Broaifurag 64. szám alatt Express Building név alatt ismeretes, Hechser Ágoston newyorki milliárdos közismert filantrop vásárolta meg Henry Morgentauntól s így létrejött a világ legnagyobb szobású ház vására. Hechser csekély 17 millió dollárt fizetett az épületért, melynek évi két millió dollár jövedelme van. Az óriás palota nagyjából kis szobákból áll, amelyekből a legtöbb bérlő csak egyetlenegyét bérel regénybe illő áron. Ugyancsak New-Yorkban eladóvá tették az elhált Clark William szenátornak, a híres rézkirálynak palotáját, amelyre azonban sokkal nehezebb vevőt szerezni. Clark palotája kilencmillió-dollárba került s nagyjából a tulajdonos kényelmét szolgáló óriási méfetu termékéből és vendégosztályokból áll. Igaz ugyan, hogy Amerikában vagyunk, de mégis hol fog akadni egy vevő, aki megengedi magának azt a luxust, hogy harminckét fürdőszobával ellátott magánlakást tartson?

A legrégebb magyar adat a fekete kávéról 1602-ből

Kétségtelen, hogy a XVI. században, a mohácsi vész piros iszapja után tűnik fel a magyarság életében a dohányfüst és a fekete kávé illat, amazt Nyugatról, spanyol-Habsburg közvetítéssel kaptuk, emezt a török hódítók hozták magukkal. Hiába tiltják a dohányzást a pápák s az erdélyi országgyűlések még 1697-ben is. A dohány diadalutját fel nem tudták tartóztatni. Épugy a fekete kávé sem tudta visszazoritani a rejtelmes Keletre II. Szulejmán szultánnak „Napkeletet leverő hatalma” sem. Ma már csaknem összeforrt a fekete-kávé csésze a városi ember asztalával, sőt a háboru óta, még a falvakban is hódít.

A fekete-kávéra vonatkozó legrégebb magyar adatokat „fekete leves” néven a XVII. sz. derekán találta meg a magyar köztudat. Thököly Imre nagyváradi elfogatása adott állítólag szülőalkalmat ennek a magyar közmondásnak a szárnyaröppenéséhez: „Hátra van még a fekete leves”. A történet szerint az utolsó bécsi török ostrom sikertelenségét a törökök a velük szövetséges Thököly lányságának is tulajdonították. A nagyváradi basa ebédre hívta meg magához Thökölyt. A hoszsúra nyúló ebéd során, mikor már azt hitte, hogy vége a lakomának, Thököly fel akart állani. A basa azonban visszatessékelte azzal a megjegyzéssel, hogy „hátra van még a fekete leves”. A feketekávé. Azt is behozták, el is fogyasztották s utána a basa láncra verette, fogságba vetette Thökölyt.

A fekete kávéra vonatkozó legrégebb magyar adat azonban sokkal régebbi. A törökökkel folytonosan harcot-álló tulajdonai magyar végek történetében bukkant Takáts Sándor rá 1602-ben. Abban az évben, amelyben Magyar István híres műve megjelent „Az országokba való sok rontások okairól.”

Ebben az évben Hasszán basa nagy seggel vette körül (Isten tudja hányadszor!) a düledező Palota palánkjait Keményen fenekedő és fenyegető levélben szőlította fel vitéz Horváth Gáspár kapitány urat, hogy azonnal adja fel azt a hitvány földtúrát. Horváth Gáspár uram azonban nem olyan legény volt, aki megijed egy fenyegető levéltől. De meg a palotai hagyományok, Turi György, Magyar Bálint, Huszár Péter, Geszthy Ferenc stb. vitéző példája is ott lebegett a lelki szemei előtt. Meg is írta tehát a választ magyarosan s vitézi módra:

„Itt Palota várában arany és ezüst nincsen, de vannak jó vitézek s ha valaki egyetlen szót ejtne ki a vár feladásáról, menten darabokra vágnák. Arra a fenyegetésre, hogy fegyverrel veszi meg, s dulja fel a palánkokat, csak ez a válaszunk: próbálja meg. Ha megtették a pecsenyét, megisszuk a levest is. Bolond, aki hisz a törököknek”. S vitézül vissza is verték a törököt. (Három év múlva újra ostrom alá fogta a török Palotát. Horváth Gáspár újra csak ilyenformán üzent ki neki, „hogy ne fárasssa a követeket”, mert szinte olyan válasza léssen, mint harmadéve Hasszán basának volt. Az én nemzetemben soha áruló nem volt, bizony én sem akarok első lenni.)

Ime, tehát már 1602-ben szokás volt a pecsenyére „levest”, fekete levest, mai nyelven feketekávé inni!

Egy abessziniai monda szerint a kávé, a fekete kávé egy kis abessziniai fejedelem hozta közéjük egy perzsiai utjáról. A templomokban virrasztó írók a teremtés házának élénkítésére és ebrentartására szintén gyakorta fordulnak a feketekávéhoz. Balzac termékenysége több tekintetben az éjszakai feketekávé folyton párolgó gőzében gomolyog.

A főnök előtt

A főnökhöz beállít egy könyvelő és fizetésemelést kér.

— Jöjjön holnap.

Másnap beállít a könyvelő és ismét fizetésemelést kér. A főnök rámondul:

— Micsoda szemtelenség ez? Hiszen tegnap kért javítást és ma már megint kér?

Dr. Jeszenszky jogi szemináriuma

NOVISAD, PETRA ZRINJSKA 14.

Előkészít bármely bel- és külföldi egyetem jogi fakultásán

az alapvizsgákra és szigorlatokra, valamint a novisadi ügyvédvizsgáló bizottság előtt,

az ügyvédi és bíró vizsgára

a legteljesebb mértékben és a legbiztosabb sikerrel.

Kitünő jegyzetek, doktori értekezések bármely tárgyból.

ELET ÉS TUDOMÁNY

A Coué-izmus

Ez a különös név egy az utóbbi időben sok vitára alkalmat adó szuggesztiós gyógy-módnak az elnevezése, melyet egy nancy-i francia orvos, dr. Coué alkalmaz különös sikerrel. A módszer annyira egyszerű, hogy szinte nevetségesnek látszik s talán éppen azért kezdetben csak hitetlenséggel találkozott. Coué azonban különös szívóssággal tovább folytatta küzdelmét módszere érdekében, mely ma már Angliában, Németországban és Amerikában egész komoly orvosi viták tárgyát képezi.

Mint Freud professor a pszichoanalízisben, Coué is a tudatalatti fogalmából indul ki. Autoszuggesztió az ő számára annyit jelent, hogy ennek a tudatalatti én-hez egy eszmét juttatunk megvalósulás céljából. Ez az eszme, melynek gyógyító ereje a nancy-i ideg orvos szerint igen nagy, Coué formulázásában a következőképpen hangzik: „Napról-napra, minden tekintetben jobban érzem magam”. A beteg ezt a nagyon is egyszerű formulát ismétli mindennap, elalvás előtt és a felébredés után közvetlenül tehát azokban a pillanatokban, mikor a tudatos énünk legkevésbé uralkodik rajtunk és a tudatalatti legszabadabban érvényesül.

Amint látható, az autoszuggesztió egyik legegyszerűbb esetéről van itt szó, amelyet valamilyen durvábban és öntudatlanul a régi orvosok is alkalmaztak, mikor látszólag képzelt betegeiket leszárták, kikacagták és elhittették velük, hogy semmi bajuk nincsen. Coué doktor azonban egészen megbízható adatok alapján egészen kivételes eredményeket ért el ezzel a módszerrel. Egy neves német ideg orvos, aki szkeptícizmussal eltelve ment Nancy-ba hogy Coué doktor gyógyító munkáját megvizsgálja, az elért nagy eredmények láttára ma már azt sem tartja kizártnak, hogy ezen az uton minden fizikai fájdalom legyőzéséhez is el lehet jutni.

Ez az utóbbi lehetőség természetesen nem jelenti azt, hogy fájdalom legyőzésével, az annak esetleg alapjául szolgáló organikus betegség is meggyógyítottnak tekinthető.

Sőt, bizonyos esetekben a fájdalom megszüntetése nemcsak, hogy nem kívánatos, hanem egyenesen veszedelmes, mert ez a betegség egyik fontos és külső jele, ez szolgál riasztó jelképpel, hogy a szervezet rendje valamilyen ponton meg van zavarva. Így nem volna kívánatos például szuggesztióval gyógyítani vakbélgyulladást, mert a meggyulladt vakbélnyulvány a fájdalom megszűnése után is a helyén maradna és a legnagyobb veszedelmet okozhatná.

Ezen a ponton vetődik fel a kérdés, hogy ez az autoszuggesztió a betegségek külső tüneteinek eltüntetésén kívül, képes-e a betegségek mélyebben fekvő tüneteinek gyógyítására, vagy a gyógyulás elősegítésére is.

A példának felhozott vakbélgyulladás esetében ez kizártnak látszik. De Coué szerint az autoszuggesztió igen sok esetben nemcsak a külső tüneteire, hanem a megbetegedett szerve is gyógyítólag hat. Aminthogy például niszterikus betegek tisztán képzelődéses alapon egy nemlétező terhesség minden tünetét produkálni tudják, így képes az ember Coué szerint autoszuggesztió után a megfordított

procedurára is, egészséges irányba terelve a szervezetében tényleg meglévő beteges elváltozásokat. Hogy csak egy példát említsünk, bőrgyógyász szakértők ellenőrzése mellett sikerült autoszuggesztióval eltüntetni a bőrszémölcsöket az emberi bőrrel.

Coué azonban távol van attól, hogy módszerével helyettesíteni akarná a tudományos gyógyítás módszeres munkáját. Nem helyettesíteni, csak kiegészíteni akar. És elsősorban a fájdalmas és zavaró külső tünetek csillapítására igyekszik, mert igen sok testi és főleg lelki fájdalom van, melyek a betegségek felismerése szempontjából teljesen nélkülözhetők s amelyeknek autoszuggesztiós kezelése ellen semmiféle kifogás nem eshetik. Elsősorban természetesen az ideges tünetek azok, melyek e kezelési mód körébe tartoznak. De Coué szerint az organikus megbetegedések igen nagy részét sem lehet kivenni alóla, csak hogy ez a kérdés még alapos tanulmányozást igényel. Dr.

GRAFOLÓGIA

„**Ekonom, Sztaribecsej.**“ Nyiltszívű, jókedélyű, kissé rendszertelen, közepes intelligenciájú, rendkívül erotikus. Határozatlan tervei keresztülvitelében, bár van benne ambíció, határozatlansága akadályozza. Munkaszerető, modorában kissé félszeg és bátortalan. Alapjában véve egyszerűsége hajló, föltétlenül jóindulatu, szimpatikus, különösebb problémák nélkül élő egyén.

„**F. M. Palánka.**“ Felületes, kissé léha, önzése dacára is majdnem kizárólag kifelé élő, könnyelműsége hajló, ritkán őszinte, némileg erőszakos, színészkedő. Közepes intelligenciájú, kizárólag iskolás műveltséggel rendelkezik. Minden tekintetben átlagos érték.

„**D. J. Novisad.**“ Rendkívül idegessége dacára is megfontolt, ravasz, sok mindent hidegen mérlegelő, mégis jóindulatu, elnézni tudó, fölényes műveltségű. Jókedélyű, roppant temperamentumos, de minden körülmények között igyekszik uralkodni magán. Természetes, inkább intellektuális, mint őszönös önzése mellett alaptermészetében jó, aki tud közlékeny is lenni. Rendkívül elfoglalt lehet. Kötelességtudó, korrekt, de szórakozott. Átlagon felüli érték.

„**906 Novisad.**“ Megfontolt, tartózkodó modoru, minden látszat ellenére is alaptermészetében zárkózott, kissé önző, gondolkodás-módjában és cselekedeteiben egyképpen korrekt, közepes intelligenciájú. Intenzív lelki életet él. Önmagát minden körülmények között értékelni tudja.

„**Novisad, 23.**“ Modoroskodó, felületes, meggondolatlan, rakoncátlan fantáziájú, alaptermészetében föltétlenül jó, de még ugyiszólván teljesen kiforratlan. Sohasem tud hangulatainak hatása alól szabadulni. Ezen külsőségek dacára is rendkívül sokat foglalkozik önmagával s a körülötte lévő személyeket és dolgokat egyaránt helyesen érzékeli. Ravaszkodó nem mindig árulja el igazi érzéseit.

„**Teréz ó. a.**“ Minden cselekedetében megfontolt, jószívű, jóindulatu, de zárkózott. Roppant praktikus természet, rendkívül takarékos. Energikus, aki ha a saját akaratát igyekszik érvényesíteni, még erőszakos is tud lenni. Nehezen felmelegülő, általában szófukar. A magyar szöveg helyesírás hibáinak nincs semmi jelentősége. Egész bizonyos, hogy születése szerint német. Ehhez képest levelét megírhatta volna németül is.

„**Károly.**“ Rendszerető, kissé önző, pedáns, egyszerűsége hajló, modorában simulékony figyelmes, alaptermészetében föltétlenül jó. Sok ideges határozatlanság van benne. Nem él nyugodt viszonyok között. Intelligens, sokat elnyugodott, állandóan lankadó energiájú.

„**Lili.**“ Művészhajlamu, intelligens, fellobbanó temperamentumu, de hamar fáradó, nagyon éles logikájú, ravasz, ritkán őszinte, túlfűtött idegességgel. Fölényes intelligenciájú, sokat csalódott, cinizmusra hajló. Következetes,

erős akaratu, de mert energikusságának kizárólag intellektuális a karaktere minden ösztönösség nélkül, az energikusság kizárólag külsőség nála.

„**Tavasz.**“ Alaptermészetében tartózkodó, mindent mérlegelő, nem őszinte, a látszat szerint felületes, jómodoru, de vidám, kissé léha és könnyelműsége hajló. Az odavetett néhány sorból még azt is megállapítjuk, hogy a pénzzel nem tud bálni. Hogy nem hisz „semmibe”? Valószínűnek tartjuk, hogy ebben az állításában sem hisz. Sőt a helyesírásban se.

„**R. E. Sombor.**“ Alaptermészetében lágy, jóindulatu, közlékeny és föltétlenül jószívű, aki csupán életkörülményei változtattak meg. Aki külsőségek után ítéli meg, önzőnek, erőszakoskodásra hajlamosnak és némileg nagyzólnak tarthatja, bár teljesen energiátlan, ellágyulásra hajlamos egyén, aki látszólagos kellemetlen „tulajdonságait” csak kényszerűségből viseli, mint védekező eszközt. Intelligens, átlagon felüli érték.

„**J. D. P.**“ Önző, energikus, indulatos. Rendkívül ideges, munkaszerető. Állandóan nagy tervekkel foglalkozik. Cinikus, intelligens, sokoldalú műveltséggel. Energikussága dacára is a fáradtság és kimerültség jelei mutatkoznak rajta. Böbeszedű, sűrű, ideges fellobbanásaiban meggondolatlanul durva. Rendkívül takarékos, pedáns, korrekt, élénk fantáziájú. Minden tekintetben átlagon felüli érték.

„**A Vándor I.**“ Intelligens, de túl modoros. Művészhajlamu, népszerűető, rendkívül sokat csalódott, érzékeny, kissé szentimentális, de erősen fejlett gyakorlati érzékkel. Cselekedeteiben megfontolt, korrekt. Egyenes gondolkodású, őszinte, de kissé zárkózott. Nemcsak a szavakkal de a pénzzel is fukarkodik. Rendkívül takarékos, átlagon felüli érték.

„**Déliabáb.**“ Rendkívül energikus, következetes, minden cselekedetében megfontolt, mindent mérlegelő józan, fantáziátlan, kiegyensúlyozott. Alaptermészetében jó, de zárkózott. Öntelt, indulatos, de jómodoru, intelligens, sok természetes önzéssel.

„**Tavasz.**“ Korrekt, rendszerető, roppant jómodoru, energiátlan, de szinte kinosan fegyelmezett. Jószívű, kissé szentimentális, leplezett idegességgel. Intelligens, önmagán mindig és minden körülmények között uralkodni akaró a szigorúságig következetes. Intelligenciája dacára is naiv és tapasztalatlan.

Hogyan?

Egy természetrajztanár felnyit egy könyvet, melyben egy poloska kezd mászkálni.

— Érdekes — kiáltotta fel szórakozottan. Hogyan kerül ez a rovar az emlősök közé?

A rokonszakma

Malmos ur már hetek óta állás nélkül volt, végre olvasott egy hírdetést, melyben egy fűrdővállalat munkást keres. Egy órai várakozás után az igazgató elé került, aki megkérdezte tőle, hogy dolgozott-e már hasonló vállalkozásnál?

— Igenis, — felelte Malmos és zsebéből hat darab bizonyítványt vett elő.

Az igazgató átnézte a bizonyítványokat, de nem talált közöttük olyant, mely rokonszakmában való alkalmaztatást tanúsított volna, tehát visszaadta az ajánlkozónak és mondta:

— Ezekből a bizonyítványokból látom, hogy ön különféle vállalkozásoknál volt alkalmazásban, de vizzel még egyáltalán nem dolgozott.

Malmos egy pillanatig az igazgatóra nézett:

— Mit? Hogy vizzel nem foglalkoztam volna? Nyolc évig voltam kihordója egy tejkereskedőnek. Nézze!

És megmutatta a tejkereskedő bizonyítványát. Ez volt a rokonszakma.

Hirdessen a Délbácska karácsonyi számában!